

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 12 (288), 23 czerwca 2021

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Lato w mieście

Miłowy krok w kierunku premetra
Kraków stawia na premetro

Wakacyjna przygoda w zoo i Lesie Wolskim
Spędź lato w krakowskim zoo

CHODŹ NA POLE!

ODKRYJ, ILE MOŻLIWOŚCI DAJE
CI MIASTO, ŻEBY AKTYWNI
SPĘDZAĆ CZAS

str. 16

MIASTO

6. Milowy krok w kierunku premetra

Kraków stawia na premetro

9. Kolejny rok, nowe możliwości

Rozmowa z Elżbietą Kois-Żurek, dyrektor Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

10. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

10. Z Komisją Europejską o wodorze

Kraków stawia na zieloną energię

11. Szkoły branżowe – dobry wybór!

Kierunek przyszłość

LATO W MIEŚCIE – SPORT I REKREACJA

12. Wakacyjna przygoda w zoo i Lesie Wolskim

Spędź lato w krakowskim zoo

13. Ćwicz, zwiedzaj, odpoczywaj

Wakacyjne zielone propozycje

14. Pora na lato w Arenie Garden

Kultura, rozrywka i pyszne jedzenie!

14. Arena w ruchu

Buduj formę pod Areną

15. Wakacje pod znakiem jubileuszowych turniejów Garbarni

100 lat RKS Garbarnia

16. Siatkarskie lato w Krakowie

Sportowe imprezy wakacyjne

str. 23

KRAKÓW W FORMIE

17. Kraków w formie! – Bądź i ty!

17. Wyjdź na pole!

18. Gotowi do startu? Start!

19. Sport w Krakowie – zobacz na mapie

19. daroPLAN, czyli darmowy rowerowy plan Krakowa

19. Krakowska zieleń bez tajemnic

20. Rajskie miejsca w Krakowie

LATO W MIEŚCIE – KULTURA

21. Widzimisię

Felieton Ryszarda Kozika

22. Chorwacja w Krakowie, Kraków dla Chorwacji

Atrakcje nad zalewem Bagry

23. Obudziliśmy smoka!

Krakowska lokomotywa ruszyła w świat

24. Co było przed Nową Hutą?

O projekcie „Raptularz, czyli spraw przednowohuckich opisanie”

25. Spotkajmy się na Plantach!

Zaproszenie na Koncerty Promenadowe

25. „Współtłnienie” – historia dzieje się tu i teraz

Nietypowa wystawa w Muzeum Krakowa

DLA SENIORÓW

26. Pomagają rozwijać wyobraźnię

Seniorzy czytają dzieciom

26. Mogą wyręczyć w opiece nad najbliższymi przez dwa tygodnie

O opiece wytchnieniowej

RADA MIASTA KRAKOWA

27. Odznaczeni za walkę z pandemią

Medale 30-lecia odrodzonego samorządu dla medyków

28. Impuls dla rozwoju

Wiceprzewodniczący RMK Michał Drewnicki o wizji lokalnej na terenie kombinatu w Nowej Hucie

29. Budżet pod znakiem koronawirusa

Radni o wykonaniu budżetu za 2020 r.

30. Kajakiem po Dłubni

Z posiedzenia Komisji Promocji i Turystyki

31. Przestrzeń przeznaczona dla mieszkańców

Rozmowa z radnym Tomaszem Darosem

HISTORIA

32. Refleksje po wręczeniu Nagrody im. Józefa Dietla

Felieton historyczny Michała Kozioła

33. Kalendarium krakowskie

34. Ogłoszenia

Kraków

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4

Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 341, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl

Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska. Sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk

Współpracownicy: Michał Kozioł, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Joanna Korta, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik

Zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Jan Graczyński, Wiesław Majka. Okładka: Bogusław Świerzowski

Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i tiamanie: Pro Art Studio

Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o. Nakład: 40 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadesłanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Dekerta 24, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4, w punktach sprzedaży biletów MPK oraz w krakowskich szpitalach, Centrum Handlowym M1, Galerii Bronowice i siedzibach jednostek miejskich.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych Kolporter: ul. Bałuckiego 17 / Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Beskidzka 28, ul. Kalwaryjska 42, ul. Powstańców 34c, ul. Misiołka 1, ul. Jerzmanowskiego 12 (Biedronka), ul. Nowohucka 52 (Selgros), ul. Pawia 5 (Galeria Krakowska), ul. Ćwiklińskiej 12 (Carrefour – przejście), ul. Balicka 18, ul. Opolska 100 (Vinci), ul. Lubicz L2, ul. Stawowa 61 (Galeria Bronowice, parter), ul. Pawia 5a (Dworzec PKP), al. Pokoju 67 (M1), al. Pokoju 33, ul. Komandosów 8, al. Bora-Komorowskiego 41 (Serenada).

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Stowackiego / Prądnicka oraz pod Teatrem Bagatela i na pętli Borek Fatęcki.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się **25 sierpnia 2021 r.**

Szanowni Państwo,

Jak co roku ostatnim czerwcowym numerem żegnamy się z naszymi Czytelnikami na dwa miesiące wakacji. I tak samo jak każdego roku staramy się w tym ostatnim numerze zebrać dla Państwa inspiracje, w jaki sposób spędzić ciekawe lato w Krakowie. Tak będzie i tym razem.

Oddajemy w Państwa ręce numer, który śmiało można nazwać wakacyjnym przewodnikiem po naszym mieście. Przede wszystkim skupiliśmy się na ofercie rekreacyjnej, zdając sobie sprawę z tego, że po miesiącach zamknięcia w domach wszyscy jesteśmy spragnieni przestrzeni, zieleni i ruchu. Dlatego też podczas lektury dowiedzą się Państwo, w których parkach będzie można poćwiczyć z instruktorem, w jakie nieznanne większości krakowian miejsca zabierze nas Parkobus i jakie atrakcje czekają na nas w Lesie Wolskim. A tym wszystkim, którzy już nie mogą doczekać się wakacji nad wodą lub po powrocie z nich będą chcieli przedłużyć sobie urlop, proponujemy spędzanie słonecznych dni nad zalewem Bagry lub w Przylasku Rusieckim. Gwarantuję, że urządzone plaże, ścieżki spacerowe i pomosty nad wodą pozwolą poczuć wakacyjny klimat.

Wakacje w Krakowie upłyną jednak nie tylko pod znakiem zieleni i odpoczynku, bo świętować będziemy też niezwykle jubileusz. Najstynniejszy polski dzwon – dzwon Zygmunt, obwieszczający najważniejsze wydarzenia dla naszego kraju i dla Krakowa, 13 lipca będzie odchodził pięćsetlecie. Zachęcam Państwa, by ten dzień zarezerwować sobie w kalendarzu, bo takie wydarzenie szybko się nie powtórzy.

O godz. 17.00 rozpocznie się widowisko plenerowe, upamiętniające wtoczenie dzwonu Zygmunta na Wawel. Barwna parada artystów w strojach z epoki, braci kurkowych, żonglerów,

fot. Bogusław Świerzowski

bębniarzy i włóczków przejdzie ulicami od Bramy Floriańskiej przez Rynek aż na Wawel, a jej dominującym elementem będzie wieziona na specjalnym wozie replika Zygmunta. Wieczorem warto przyjść na wzgórze wawelskie, by obejrzeć pokaz multimedialny przygotowany przez Dom Norymberski i postuchać jubileuszowego bicia dzwonu.

Miasto Kraków wspólnie z Zamkiem Królewskim na Wawelu i Muzeum Narodowym w Warszawie przygotowały jeszcze jedną niespodziankę. Specjalnie na jubileusz do Krakowa zostanie przywieziony obraz Jana Matejki „Zawieszenie dzwonu Zygmunta”, który na co dzień pozostaje w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Obraz będzie można bezpłatnie oglądać na Wawelu do końca wakacji.

dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej
Urzędu Miasta Krakowa

 Kraków

 MOCAK

ZAPRASZAMY NA NOWE WYSTAWY

ARTYSTA JEST OBECNY

SZTUKA KARMI SZTUKĘ

MUZYKA JAKO ZAPIS. MUZYKA JAKO EKSPERYMENT

JADWIGA SAWICKA

OKŁADKA OBCA KSIĄŻCE. INTERWENCJA W BIBLIOTECE

**MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W KRAKOWIE MOCAK
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA, UL. LIPOWA 4**

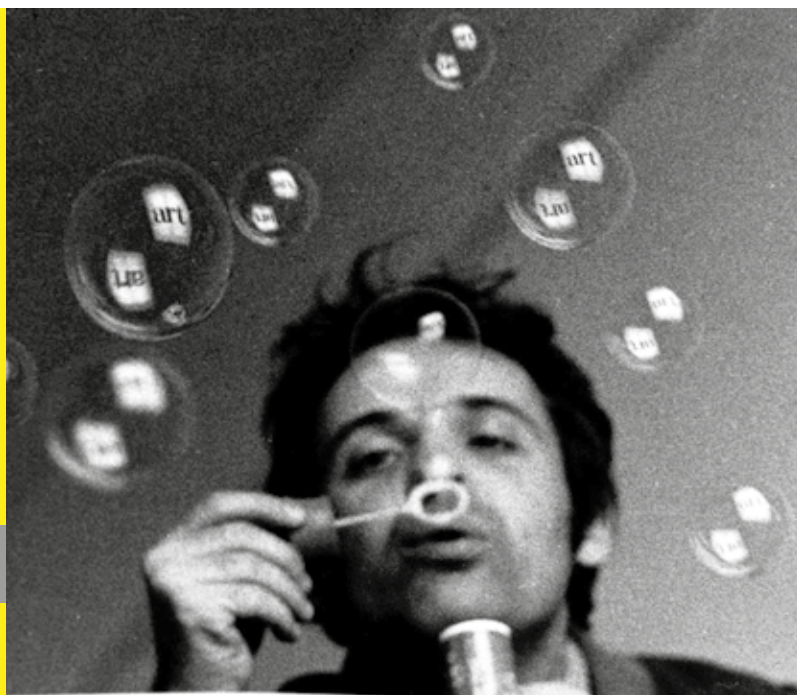
PARTNER MOCAK-U

PATRON GALERII RE

RE-Bau

WWW.MOCAK.PL

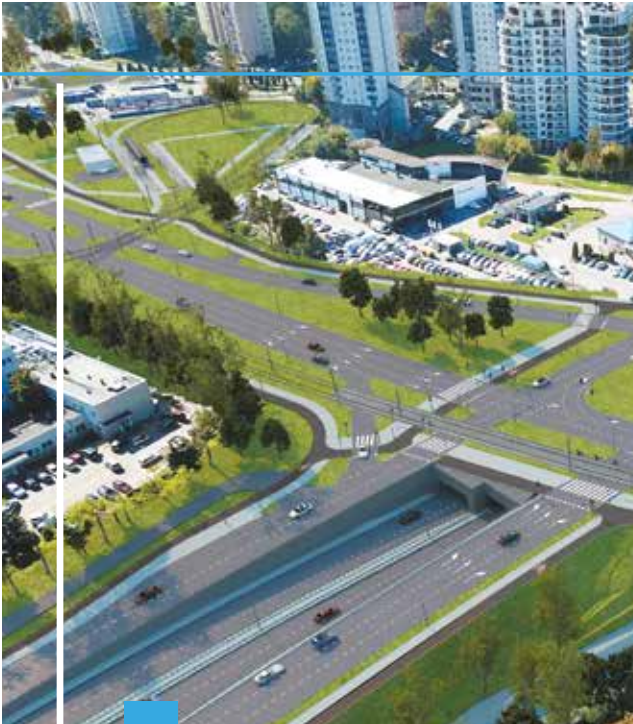

Tajemniczy ogród w magistracie

zdjęcia: Bogusław Świerowski

Zmieniamy dla Was północ Krakowa

Budowa linii Krakowskiego Szybkiego Tramwaju Krowdrza Górka – Górka Narodowa

Miłowy krok w kierunku premetra

To już pewne. Kraków będzie miał premetro. Pierwsza linia połączy Wzgórza Krzesławickie z Bronowicami. To kolejna z wielkich inwestycji w transport zbiorowy w naszym mieście. Cały czas trwa bowiem budowa szybkiego tramwaju do Górki Narodowej, a w planach są kolejne rozbudowy siatki połączeń. Dzięki temu poruszanie się po Krakowie ma być komfortowe i szybkie, a to z kolei pozwoli na zmniejszenie ruchu samochodowego w centrum.

Tadeusz Mordarski

Różnica między metrem a premetrem jest taka, że to pierwsze prowadzone jest wyłącznie pod ziemią, a drugie także nad nią. W Krakowie wynika to m.in. z uwarunkowań geologicznych, konserwatorskich, hydrologicznych – tłumaczy prezydent Jacek Majchrowski. – Dla przeciętnego mieszkańca nie ma żadnego znaczenia, czy w mieście powstanie metro czy premetro – uważa prof. dr hab. inż. Andrzej Szarata z Politechniki Krakowskiej. – W Krakowie przyjęto się, że celem rozwoju systemu transportowego jest budowa metra. To ono miałoby być jedynym narzędziem służącym poprawie jakości funkcjonowania w mieście. Jeśli jednak okazuje się, że taniej i lepiej można to zrobić przez premetro, to po co budować metro? Cały czas trzeba mieć na uwadze, że metro jest tylko narzędziem do osiągnięcia celu, a nie celem samym w sobie. Jeżeli więc czas przejazdu premetrem i metrem jest konkurencyjny, to po co przepłacać? Proszę zwrócić uwagę, że wiele miast nie ma metra. Najlepszym przykładem jest Bruksela, czyli obecnie środek Europy. Tam też funkcjonuje „tylko” premetro. Nie możemy podchodzić do tego, co nas otacza, według staropolskiej zasady „zastaw się, a postaw się”, lecz do wszystkich inwestycji zabierać się z rozsądkiem po to, aby dobrze wydawać środki z budżetu. Są pewne granice szaleństwa i w pewnym momencie trzeba powiedzieć: dość – dodaje ekspert ds. transportu.

Przebieg

Na początek kilka liczb. 22 km, 32 stacje. Dwa tunele, w tym jeden pod Starym Miastem, i półtorakilometrowa estakada. Pierwsza linia premetra naprawdę robi wrażenie. Ma połączyć Wzgórza Krzesławickie z ul. Jasnogórką. Dwa odcinki będą przebiegać w tunelu: jeden to centrum miasta (od ronda Młyńskiego przez zabytkowe centrum aż do AGH), drugi w rejonie Bronowic (obok os. Widok). Przy ul. Jasnogórskiej miałaby powstać nowa zajezdnia tramwajowa. – Bardzo wiele osób narzeka, że ten korytarz premetra jest mocno „pokręcony”. Jest na nim sporo łuków, meandruje między osiedlami. Z jednej strony rzeczywiście może być to dziwne, bo powinniśmy dążyć do tego, aby tego typu inwestycje miały proste linie. Z drugiej jednak strony, ten korytarz nie wziął się znikąd. Były przeprowadzane różne badania, opracowania i analizy, które wykazały, że w pierwszej kolejności powinna powstać właśnie taka linia, czyli wschód–zachód.

Czytałem już na różnych forach narzekanie, że południe Krakowa zostało pominięte. Gdybyśmy jednak zrobili linię północ–południe, wówczas narzekałby zachód Krakowa. Zawsze ktoś będzie niezadowolony. Kolejność tych linii nie wynika jednak z przeświadczenia kilku osób, lecz z konkretnych analiz ruchu pasażerskiego – mówi nam prof. Szarata. Szacuje się, że w godzinach szczytu krakowskie premetro przewiezie nawet 14 tys. pasażerów.

Koszty

Jacek Majchrowski dodaje, że na razie to właśnie ten odcinek jest możliwy do sfinansowania i utrzymania bez dofinansowania zewnętrznego. – Warto podkreślić, że premetro jest niemal o połowę tańsze w budowie niż tradycyjna kolej podziemna. Zgodnie ze studium koszt zadania szacowany jest na ok. 5,8 mld zł, przy blisko 12 mld zł w przypadku metra – mówi prezydent Krakowa. Przypomina, że w 2014 r. większość mieszkańców opowiedziała się w referendum za budową metra. – To referendum miało

charakter kierunkowy. Mieszkańcy chcieli, aby to metro wybudować, a prezydent musiał poczynić wszelkie kroki, aby tak się stało. Jeśli jednak Miasto zderzyło się ze ścianą w postaci zbyt wysokich kosztów lub problemów technicznych, to trudno sobie wyobrazić, że złamiemy ustawę o finansach publicznych czy inne przepisy tylko dlatego, że grupa mieszkańców sobie tego życzy. I jeszcze jedna sprawa: nie wyolbrzymiałbym wyników tego referendum, bo proszę zwrócić uwagę, że za metrem zagłosowało tylko 55 proc., czyli jest to niewielka wygrana. Tym bardziej, że pytanie było sformułowane wyjątkowo nietrafnie, bo zapytano, czy krakowianie chcą metra. Gdyby zapytano, czy chcą metra kosztem przedszkoli, szkół, dróg, obiektów sportowych itd., wówczas wynik byłby inny – tłumaczy prof. Szarata. I dodaje: – Prezydent odpowiada za pieniądze publiczne. Nie może forsować inwestycji wbrew zdrowemu rozsądkowi tylko dlatego, że jakaś część mieszkańców tak chce. Równie dobrze możemy zadać w referendum pytanie, czy chcemy, żeby Miasto płaciło każdemu po 5 tys. zł miesięcznie. Gwarantuję, że wynik takiego referendum oscylowałby w okolicy 100 proc. Ale czy to oznaczałoby, że prezydent ma te pieniądze rozdawać?

Pierwszy etap premetra (tunel przez centrum Krakowa) ma być gotowy w 2033 r.

Terminy

Pierwszy etap premetra (tunel przez centrum Krakowa) ma być gotowy w 2033 r., a cała inwestycja cztery lata ▶

► później. – Chcemy w ciągu kilku lat uzyskać decyzję środowiskową dla pierwszego etapu premetra. Chodzi o odcinek estakado-tunelowy od stacji „DH Wanda” do stacji „Stadion Miejski”. Trasa ma prawie 10,5 km długości, z czego 5,6 to tunel pod centrum miasta i 1,4 estakada. Już ten etap przyniesie mieszkańcom konkretną korzyść, bo odcinek rondo Polsadu – AGH będzie można przejechać w dziewięć minut – podkreśla prezydent Krakowa.

Wszelkie wyliczenia zostały ujęte w „Studium wykonalności budowy szybkiego, bezkolizyjnego transportu szynowego w Krakowie”, które na początku czerwca zostało zaprezentowane w magistracie. – Studium to bardzo poważna analiza, kompleksowo obejmująca zagadnienie. Trzeba to podkreślać na każdym kroku. To oficjalny, bardzo ważny dokument, dotyczący wszystkich możliwych aspektów inwestycji. Jeżeli ktoś go nie przeczytał, nie ma żadnej podstawy, aby twierdzić, że coś jest głupotą lub powinno zostać zrobione inaczej – twierdzi ekspert z Politechniki Krakowskiej.

Tramwaj

Budowa premetra to jeden z elementów polityki Miasta w zakresie komunikacji. Władze Krakowa od lat nie ukrywają, że stawiają na komunikację zbiorową kosztem samochodów. To dlatego stale rozbudowują choćby sieć tramwajową. Obecnie najważniejszym zadaniem jest budowa Krakowskiego Szybkiego Tramwaju do Górki Narodowej. W lipcu minie rok od rozpoczęcia tej inwestycji. – Pierwsze 12 miesięcy to czas wymiany i modernizacji całej infrastruktury podziemnej. To etap niezwykle istotny, bo bez niego nie dałoby się ruszyć z pracami zasadniczymi: budową torowiska, nowych ulic i ścieżek rowerowych – podkreśla Łukasz Szewczyk, dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich. Bardzo mocno zaawansowane są roboty przy przebudowie sieci elektroenergetycznej. Z pejzażu dzielnicy zniknęły słupy wysokiego napięcia, a kable poprowadzone są już pod ziemią. Podobnie sytuacja wygląda w wypadku sieci ciepłowniczej. Jej przebudowa najbardziej zaawansowana jest w rejonie ulic Opolskiej i Nad Sudotem. – Po roku prac postęp widać też przy budowie obiektów inżynierskich: niemal gotowy jest już nowy most nad Białuchą, w połowie przepust nad potokiem Bibiczanka, widać już sporo elementów konstrukcyjnych kładki dla pieszych nad drogą i torami przy Szopkarzy. Na półmetku są też prace przy budowie konstrukcji oporowych na odcinku północnym – wylicza Łukasz Szewczyk. Wykonawca buduje też jedną z dwóch estakad nad doliną potoku Sudot. Trwają przygotowania do budowy

tunelu drogowego w ciągu ul. Opolskiej. Konstrukcja będzie miała ok. 100 m długości. Roboty powinny się rozpocząć w wakacje – dodaje. Prace zaawansowane są też na ul. Pachoskiego, trwają na każdym z trzech odcinków tej ulicy. W ramach budowy linii tramwajowej powstaje brakujący odcinek tej ulicy pomiędzy Zielińską a Górnickiego. Jak zapewnia wykonawca, jeszcze w tym roku powstanie cały układ drogowy i częściowo torowcy związany z nową Pachoskiego. Zgodnie z kontraktem pierwsi pasażerowie pojadą KST do Górki Narodowej w przyszłym roku.

Covid-19

Czy rozwój komunikacji zbiorowej ma jednak w ogóle sens? Przez ostatnie kilkanaście miesięcy mieszkańcy częściej korzystali bowiem z prywatnych samochodów niż z autobusów i tramwajów. – Czas pandemii to splot wielu niekorzystnych wydarzeń dla transportu zbiorowego. Jednym z nich były niefrasobliwe stwierdzenia ważnych osób, które mówiły, że w autobusach czy tramwajach można się zarazić i są one niebezpieczne, bo rozprzestrzenia się tam koronawirus. Co z tego, że badania naukowe tego nie potwierdzają, a transport zbiorowy nie jest skupiskiem chorób. Sygnał poszedł. Później się z tego wycofywano, ale było za późno. Mieszkańcy zakodowali sobie, że to niebezpieczne, odrzucili komunikację miejską i przesiedli się do samochodów, a ulice mają ograniczoną przepustowość. W tym momencie stawianie tezy, że transport indywidualny może być rozwiązaniem, jest kompletnie nieuzasadnione. Nie ma na świecie kraju, w którym transport samochodowy, w tak dużym mieście jak Kraków, stałby się sposobem rozładowywania korków. Każdy dodatkowy pas, który wybudujemy, zaraz zapełni się autami. To droga donikąd. Pojawiają się głosy: zlikwidujemy buspasy, bo one blokują ruch. Tylko że jeśli je zlikwidujemy, to ci nieliczni pasażerowie autobusów przesiądą się natychmiast do samochodów. Jeżeli utrudnimy rowerzystom przejazd po mieście, oni także przesiądą się do samochodów, blokując ruch – tłumaczy prof. Szarata. Dodaje, że obecnie nie ma lepszego rozwiązania niż stawianie na rozwój transportu zbiorowego. – Taka polityka jest optymalna, bo co innego możemy zrobić? Czy jeśli na ul. Dietla przywrócimy dwa pasy ruchu, to nagle znikną korki na Opolskiej? Nie żartujmy. Nie wierzę, że jakiegokolwiek działanie prosamochodowe poprawi komunikację w mieście z prostej przyczyny: przepustowość ulic jest ograniczona i w centrum Krakowa na pewno nie będzie większa.

Prezentacja „Studium wykonalności budowy szybkiego, bezkolizyjnego transportu szynowego w Krakowie” / fot. Bogusław Świerczowski

fot. Bogusław Świerzowski

Elżbieta Kois-Żurek
dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
i Zdrowia

Kolejny rok, nowe możliwości

O programach nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji z Elżbietą Kois-Żurek, dyrektor Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia, rozmawia Bartłomiej Sulik.

Trudno dyskutować z faktem, że rok 2020 upłynął pod znakiem pandemii covidu-19. Jak wpłynęło to na Program Nieodpłatnej Pomocy Prawnej?

Elżbieta Kois-Żurek: Pandemia stanowiła – przede wszystkim dla osób poszukujących pomocy, ale i dla naszych prawników – ciężką próbę. W zasadzie z dnia na dzień musieliśmy zrezygnować z udzielania porad w trybie stacjonarnym i zastąpić je poradami udzielanymi zdalnie. Odbiło się to wyraźnie na ich liczbie, ale – mogę to powiedzieć z całą pewnością – nie na jakości.

Jak duże były te zmiany?

EK-Ż: W pierwszym kwartale ubiegłego roku udzieliliśmy ok. 2500 porad. W ciągu następných trzech miesięcy ta liczba nie przekroczyła nawet tysiąca. Obecnie widać, że krakowianie musieli się przekonać do tej właśnie formy pomocy, bo notujemy wzrost liczby zgłoszeń.

A co nowego przyniósł obecny rok w Programie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej?

EK-Ż: Oczywiście i tu pojawiły się zmiany. Przede wszystkim sama rejestracja prośby o poradę jest znacznie łatwiejsza. Dzwoni się tylko raz – pod nr 728 366 319, który jest czynny w godzinach 7.30–16.00. Pracownicy Urzędu Miasta przyjmują tam zgłoszenia, rejestrują je w systemie informatycznym i odpowiadają na ewentualne pytania. Kolejnym krokiem jest już telefon od prawnika – nie trzeba dzwonić nigdzie więcej. W tym roku pojawiła się też nowość, jaką jest możliwość rejestracji zgłoszenia online, przez stronę: <https://np.ms.gov.pl/za-pisy>. Jest ona dostępna całodobowo przez siedem dni w tygodniu.

A czy samo udzielanie porad uległo zmianom?

EK-Ż: Nie. Dalej są one udzielane od godz. 7.30 do 19.00. Jednakże należy zwrócić uwagę, że część prawników, którzy udzielali porad w latach ubiegłych, nie współpracuje już z nami w tym roku, a część przyjmuje w innych punktach. W naszej „małej palestrze” pojawiło się więc kilka nowych twarzy, jednakże zapewniam, że są to również kompetentne osoby co prawnicy współpracujący z nami w ubiegłych latach.

Do tej pory mówiliśmy jedynie o poradach prawnych, ale przecież program się do nich nie ogranicza...

EK-Ż: To prawda. Należy też przypomnieć o nieodpłatnej mediacji i nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim. To drugie jest nastawione na pomoc osobom zmagającym się z przewlekłymi problemami, jak np. zadłużenie czy kłopoty rodzinne. W tym przypadku porad udzielają prawnicy, którzy mają skończone specjalistyczne kursy. Dzięki temu mogą nie tylko wytłumaczyć osobie odbierającej taką poradę, jak wygląda stan prawny, ale też przygotować plan działania w konkretnej sytuacji, tak by uwzględnił nie tylko czynniki typowo prawnicze.

A nieodpłatne mediacje?

EK-Ż: Mediacja to metoda, w której wszystkie strony, dzięki wsparciu mediatora, dążą do takiego rozwiązania, które pozwoli zabezpieczyć interesy każdej z nich. Wszyscy nasi mediatorzy są też prawnikami, co pozwala zapewnić umocowanie rozwiązań w aktualnych przepisach.

I na koniec ważne pytanie – czy wiadomo, kiedy wrócimy do porad stacjonarnych?

EK-Ż: Trudno w tej chwili dyskutować na ten temat. Obecny stan jest pochodną wszystkich restrykcji związanych z pandemią. Rozumiemy więc, dlaczego władze centralne wprowadziły takie rozwiązanie. Prawnicy sami wielokrotnie sygnalizowali, że nie mogą się doczekać powrotu do trybu stacjonarnego, ale dopóki sytuacja na to nie pozwoli, nie możemy ryzykować zdrowiem – ani naszych prawników, ani osób odbierających porady. Ze swojej strony pragnę zapewnić, że pracownicy Urzędu i prawnicy dokładają wszelkich starań, by forma udzielania porad w żaden sposób nie wpłynęła na ich jakość.

Mediacja to metoda, w której wszystkie strony, dzięki wsparciu mediatora, dążą do takiego rozwiązania, które pozwoli zabezpieczyć interesy każdej z nich. Wszyscy nasi mediatorzy są też prawnikami, co pozwala zapewnić umocowanie rozwiązań w aktualnych przepisach.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

2 czerwca

- Podpisanie umowy dwustronnej pomiędzy Agencją Rozwoju Miasta Krakowa Sp. z o.o. a BE DDJM Architekci Sp. z o.o. w sprawie opracowania kompletnej dokumentacji projektowej Krakowskiego Centrum Muzyki

7 czerwca

- Konferencja prasowa nt. „Studium wykonalności budowy szybkiego, bezkolizyjnego transportu szynowego w Krakowie”, sala Portretowa
- Zbiorowe wręczenie odznak Honoris Gratia z okazji Święta Miasta (I tura), sala Miedziana Muzeum Krakowa

8 czerwca

- Walne Zgromadzenie Spółek Miejskich
- Zbiorowe wręczenie odznak Honoris Gratia z okazji Święta Miasta (II i III tura), sala Obrad RMK

9 czerwca

- Oddanie zrewitalizowanych boisk przyszkolnych oraz pojedynków piłki toczonej goalball, Zespół Szkół i Placówek pn. „Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących”, ul. Tyniecka ▶

10 czerwca

- Wizyta gospodarska w Forcie Borek i Forcie Łapianka
- Uroczystość wręczenia haraczu podczas „Pochodu Lajkonika – spływu Wisłą”, barka na środku Wisły naprzeciwko Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”

11 czerwca

- Wręczenie książki pamiątkowej dedykowanej prof. dr. hab. Andrzejowi Chwalbie z okazji jubileuszu 70. urodzin, Libreria Collegium Maius UJ

12 czerwca

- Dni Prokocimia 2021 na sportowo, MDK im. K. I. Gałczyńskiego, ul. Na Wrzosach

15 czerwca

- Uroczyste otwarcie Konsulatu Honorowego Peru w Krakowie, foyer Teatru im. J. Słowackiego, pl. Świętego Ducha
- Uroczystość wręczenia Nagród Miasta Krakowa 2020 oraz statuetki Mecenasa Kultury Krakowa 2019, Teatr Variété, ul. Grzegorzeczka
- Spotkanie rozpoczynające działalność Grupy CC1 Kraków Corporate Connections Polska, Hotel Sheraton, ul. Powiśle

Z Komisją Europejską o wodorze

Kraków, Wiedeń, Bruksela i Luksemburg prowadzą zaawansowane konsultacje dotyczące stworzenia i realizacji programu produkcji ekologicznego wodoru w naszym mieście. Programy wodorowe są aktualnie najwyższym priorytetem w Unii Europejskiej.

Dominika Biesiada

Przestawiciele Krakowskiego Holdingu Komunalnego SA uczestniczyli w spotkaniu z Komisją Europejską, CEDEC – Europejską Federacją Przedsiębiorstw Energetycznych, oraz Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, by przedyskutować koncepcję i możliwości pozyskania finansowania dla krakowskich projektów wodorowych. Przedstawione przez KHK propozycje zostały pozytywnie ocenione przez uczestników konsultacji. – KHK SA w roku swojego jubileuszu 25-lecia skupia się na projektach

rozwojowych. Angażujemy się w nie, wykorzystując nasze szerokie kontakty międzynarodowe, szczególnie te z miastem partnerskim Krakowa – Wiedniem oraz holdingami wiedeńskimi: Wien Holding i Wiener Stadtwerke. Dzięki członkostwu naszej spółki w Europejskim Sojuszu Wodorowym w gronie wysokiej klasy specjalistów pracujemy nad koncepcją produkcji zielonego wodoru w oparciu o energię pochodzącą z odpadów komunalnych – mówi Tadeusz Trzmiel, prezes Zarządu KHK SA.

Wodór to kluczowe paliwo alternatywne umożliwiające osiągnięcie celów Europejskiego Zielonego Ładu i przejście

Europy na czystą energię. – Co najważniejsze, wodór jest przyjazny dla klimatu, ponieważ podczas stosowania nie emituje do atmosfery dwutlenku węgla. W ten sposób oferuje rozwiązanie pozwalające na dekarbonizację procesów przemysłowych i sektorów gospodarki, w których redukcja emisji CO₂ jest zarówno pilna, jak i trudna do osiągnięcia – dodaje prezes KHK SA. Wytworzony w Ekospalarni wodór, w ramach szerokiego wdrażania Gospodarki o Obiegu Zamkniętym, byłby wykorzystany m.in. jako paliwo do autobusów komunikacji miejskiej i samochodów specjalistycznych MPO.

W listopadzie br. planowany jest udział przedstawicieli KHK w Kongresie Gospodarki Komunalnej w Wiedniu. KHK SA, w związku z pełnioną przez Wiedeń funkcją instytucji zarządzającej programem Interreg Europa Środkowa 2021–2027, zamierza podjąć ścisłą współpracę z holdingami austriackimi w celu pozyskania środków zewnętrznych również z tego programu.

Szkoły branżowe – dobry wybór!

Kraków daje równe szanse każdemu uczniowi. Poniżej prezentujemy przegląd szkół branżowych i technicznych w zespołach szkół specjalnych i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, dzięki którym można zdobyć świetny zawód na przyszłość.

Paweł Waluś

Jako pierwszy prezentujemy Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Niestyszących im. J. Korczaka oferujący naukę atrakcyjnych zawodów dla uczniów niestyszących i słabostyszących w szkołach: branżowej (kucharz, cukiernik, krawiec, fotograf, blacharz samochodowy, mechatronik), technikum (technik mechatronik, technik przemysłu mody, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik budownictwa, handlowiec, informatyk) oraz w szkole policealnej (florysta, technik usług kosmetycznych, technik administracji, technik usług pocztowych i finansowych, asystent osoby niepełnosprawnej).

Placówka jest liderem i animatorem działań związanych z rozwojem zawodowym uczniów z zaburzeniami słuchu i mowy także dzięki zagranicznym praktykom i międzynarodowym projektom. Więcej informacji na stronie: www.soswgrochowa.pl.

Do hotelu i ogrodu

Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia nr 12 przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym „Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych” zaprasza do nauki w zawodach: pracownik pomocniczy obsługi hotelowej oraz ogrodnik.

Podczas nauki uczniowie zapoznają się ze specyfiką pracy kelnera, kucharza oraz pokojowej. Praktyki zawodowe odbywają się w nowoczesnej, dobrze wyposażonej pracowni szkolnej. – Dodatkowo proponujemy praktyki zewnętrzne w ramach dbałości o otoczenie hotelu i jego estetykę. Nauka w zawodzie przystosowuje ucznia do prostych prac w obiektach hotelarskich i czynności porządkowych wokół hotelu – wyjaśniają nauczyciele.

Nauka w zawodzie ogrodnik przygotowuje do prac w zakresie zakładania i pielęgnacji trawników, kwietników, rabat oraz sadzenia, a także pielęgnacji drzew i krzewów. Osoby, które wybrały ten zawód,

mogą znaleźć pracę w firmach i sklepach ogrodniczych, kwiaciarniach. Więcej informacji na stronie: www.centrum-autyzmu.pl.

Krawiec, a może kaletnik?

Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia nr 30 wchodzi w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 im. Jana Matejki w Krakowie. Można w niej zdać egzaminy zawodowe w takich zawodach jak: sprzedawca, pracownik obsługi hotelowej, mechanik pojazdów samochodowych, monter robót wykończeniowych, cukiernik, kucharz, krawiec, kaletnik.

Edukacja odbywa się w bezpiecznej przestrzeni uwzględniającej indywidualne potrzeby rozwojowe wychowanków. W czasie zajęć sportowych i kulturalnych uczniowie poznają sposoby spędzania wolnego czasu oraz funkcjonowania w grupie. Więcej informacji na stronie: www.soswnr1krakow.pl.

Komu ślusarza?

Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia nr 59 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2 w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych kształci w kierunkach: mechanik pojazdów samochodowych, ślusarz oraz monter systemów suchej zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie.

MOS nr 2 to placówka całodobowa, która prowadzi zintegrowany system oddziaływań edukacyjnych (zajęcia ▶

► wyrównawcze, pomoc w nauce), terapeutycznych (terapia indywidualna, socjoterapia), wychowawczych (zajęcia rozwijające uzdolnienia). Podopieczni na terenie ośrodka uczęszczają na zajęcia lekcyjne do znajdującej się na miejscu szkoły, natomiast zajęcia nauki zawodu odbywają się pod okiem instruktora i wychowawcy w warsztatach Centrum Kształcenia Zawodowego nr 1 na terenie Krakowa. Więcej informacji na stronie: www.mos2.org.pl.

Zadbany ogród i zapleciony koszyk

W Zespole Szkół i Placówek „Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących” w Krakowie uczniowie mają możliwość przygotować się do pracy zawodowej

w branżowej szkole I stopnia, branżowej szkole II stopnia, technikum oraz szkole policealnej. – Na poziomie branżowej szkoły I stopnia w Centrum kształcimy w zawodzie koszykarz-plecionkarz. To jedyny zawód w klasyfikacji zawodów umożliwiający kształcenie na tym poziomie szkoły osobom słabowidzącym i całkowicie niewidomym. Drugim zawodem oferowanym w szkole tylko osobom słabowidzącym jest ogrodnik.

W technikum uczniom niewidomym i słabowidzącym proponuje się zawody: technik prac biurowych, technik masażysta, technik realizacji nagrań oraz technik tyfloinformatyk, a także zawód tylko dla uczniów słabowidzących: technik

architektury krajobrazu. Więcej informacji na stronie: www.blind.krakow.pl.

Psychologia i pedagogika

Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia nr 31 w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 oferuje kilka kierunków kształcenia: kucharz, cukiernik, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, ogrodnik, mechanik pojazdów samochodowych, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie. Zajęcia z uczniami prowadzą wykwalifikowani nauczyciele, a praktyki odbywają się w dobrze wyposażonych szkolnych pracowniach, w stołówce, a także w zakładach pracy. Więcej informacji na stronie: www.zss14.pl.

Wakacyjna przygoda w zoo i Lesie Wolskim

Wakacje już tuż-tuż. Myślimi jesteśmy nad wodą, w lesie i na polanie. Letni czas bliżej natury można spędzić także w samym Krakowie. Zoo i Las Wolski są teraz zieloną oazą, która chroni przed skwarem, pozwala odetchnąć leśnym powietrzem, posłuchać śpiewu ptaków i spacerować godzinami po leśnych ścieżkach.

Teresa Grega*

Zapraszamy państwa do zaplanowania całodziennego wycieczki rozpoczynającej się od spaceru po ogrodzie zoologicznym, a więc odwiedzin ulubieńców krakowian – żyraf, stoniec, stada lemurów, flamingów, pingwinów, kotów i innych zwierzątek.

W otoczeniu zadbanej zieleni i spacerujących po alejach pawie goście zobaczą także zupełnie nowe gatunki ptaków, gadów, płazów oraz ssaków. W wolierach przy bramie głównej zamieszkali egzotyczni przedstawiciele rodziny gołębiowatych: nikobarczyki i gołąbki zielonoskrzydłe. Nikobarczyki można spotkać w tropikalnych lasach Malezji, Nowej Gwinei i Wysp Salomona, a gołąbki zielonoskrzydłe w Indiach i Australii oraz na kilku wyspach Oceanii. Gołębie przyjechały do Krakowa z holenderskiego Burger's ZOO. Gatunki te uważane są za bliskie zagrożenia wyginięciem.

W egzotarium zamieszkał nowy gatunek gada – legwan fidżijski. Otrzymał go z zoo w Wuppertalu. To nadrzewna, jajorodna jaszczurka, żywiąca się liśćmi, owocami i kwiatami. Niestety, to gatunek zagrożony wyginięciem w naturalnym środowisku.

Powiększyliśmy także kolekcję płazów. Z opolskiego zoo przyjechały do nas

nadrzewne wiostonogi kostnogłowe w naturze spotykane na Borneo i Sumatrze. Ich nazwa nawiązuje do grzebienia kostnego za oczami. Na wybiegach zwiedzający odkryją nowe, filigranowe antylopy indyjskie. Zamieszkały one na wybiegu zajmowanym wcześniej przez renifery, które przeniosły się na leśny wybieg obok innych jeleniowatych.

Wiosną pojawiły się urodzone właśnie zwierzęta: antylopy eland, kózka waliserska, lamy, wielbłąd, renifery, zebra oraz lemury katta czy tamartyny białoczone. Przy wybiegach, na nowych tabliczkach gatunkowych, pojawiły się o nich informacje.

Proponujemy, by nie poprzestać na wizycie w ogrodzie i wykorzystać czas również na wędrowkę po lesie. Można urządzić minipiknik na jednej z polan – Wobra, Lea czy Malczewskiego. Po Lesie Wolskim można spacerować także z jednym z naszych leśników – zapraszamy do rezerwacji terminów (las@zoo-krakow.pl). Warto na trasie uwzględnić także kopiec Piłsudskiego z panoramą Krakowa.

Zostało jeszcze kilka wolnych terminów na zwiedzanie zoo z przewodnikiem. Można je zarezerwować e-mailowo: dydaktyka@zoo-krakow.pl (zostawiając swój numer telefonu – oddzwonimy i wspólnie ustalimy termin) lub telefonicznie: 12 425-35-51 wew. 61.

Zachęcamy, by do zoo przyjechać autobusem MPK linii 134 (dojazd samochodem jest utrudniony, zwłaszcza w weekendy). Największy ruch obserwujemy między 11.00 a 13.00. Zapraszamy do śledzenia naszego profilu facebookowego, gdzie można znaleźć najświeższe informacje.

*dyrektor Fundacji Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie

Ćwicz, zwiedzaj, odpoczywaj – wakacyjne zielone propozycje

Letnie miesiące to idealny moment na aktywność w zieleni. Zapoznaj się z ofertą bezpłatnych zajęć fitness w krakowskich parkach i już dziś dołącz do facebookowej grupy: „Ćwicz w Zieleni”. Tam znajdują się zawsze aktualne informacje na temat treningów oraz kompanów do wspólnych ćwiczeń, bo przecież zieleń łączy. Dbający o swoją formę na tonie krakowskiej zieleni zawsze mogą liczyć na opiekę profesjonalistów, bo zajęcia prowadzą trenerzy z krakowskich klubów fitness. Chyba każdy, kto spróbuje gimnastyki poza zatłoczoną i duszną siłownią, przekona się, że same ćwiczenia to jedynie sympatyczny dodatek do przyjemności płynącej z przebywania w parku. Słońce, śpiew ptaków, kojąca dla oczu zieleń to coś, czego nie zaoferują nam pomieszczenia zamknięte.

Ćwiczymy w lokalizacjach – park Jordana, park Lotników Polskich, Zalew Nowohucki, park Jerzmanowskich, park Maćka i Doroty, park Krowoderski, park Wyspiańskiego oraz skwer przy ul. Krzemionki. Od poniedziałku do piątku proponujemy bogatą ofertę treningów, pośród których znajdzie się coś zarówno dla lubiących duży wysiłek, jak i dla osób rozpoczynających swoją przygodę ze sportem. Rodzinna joga, aktywna mama, bootcamp czy

zdjęcia: archiwum ZZM

summer body in progres – to tylko niektóre z naszych propozycji. Harmonogram zajęć znajduje się na naszej stronie www.zzm.krakow.pl w zakładce: Dla Mieszkańców/Zatrać się w Zieleni/Ćwicz w Zieleni. (AM)

Parkobus w zieleni

Dzięki Parkobusowi można dotrzeć w piękne miejsca i odbyć wyjątkowe spacerzy przyrodnicze. Inspiracją dla wspólnych wypraw będzie specjalnie opracowany Spacerownik Odkrywców Przyrody. Pomoże on wszystkim uczestnikom odkryć wielowymiarowość i piękno otaczającego nas świata. Zamień utarte ścieżki na weekendowe wyprawy w nieznaną część miasta! My pomożemy z uwagą spojrzeć na przyrodę i naprawdę odpocząć. Parkobusowy rozkład jazdy:

- 26.06 – Sudół Dominikański
- 10.07 – Uroczysko Zaborze
- 24.07 – Park Leśny „Witkowiec”
- 7.08 – Sikornik
- 21.08 – Las Wolski

Na przejazdy obowiązuje rezerwacja miejsc. Zapisy prowadzone są poprzez stronę www.zzm.krakow.pl w zakładce: Dla mieszkańców/Zapisy/Spacerzy. (AM)

Kino na trawie

Ciepłe letnie wieczory będzie można spędzić przed wielkim ekranem na świeżym powietrzu. Seanse w ciekawych przyrodniczo miejscach umożliwią zupełnie nowy sposób obcowania z krakowską zielenią. Partnerami naszego filmowego projektu będą BNP Paribas Green Film Festiwal, Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości oraz PAL Mistrzejowice. Na „Kino na trawie” zapraszamy już od 1 lipca. Pokazy rozpoczynamy zawsze o godz. 20.00.

Repertuar letniego, zielonego kina znajduje się na naszej stronie www.zzm.krakow.pl w zakładce: Dla Mieszkańców/Zatrać się w Zieleni/Kino na trawie

- 1.07 – park Tysiąclecia
- 15.07 – park Reduta
- 29.07 – Planty Mistrzejowickie
- 12.08 – park Jerzmanowskich
- 19.08 – park Stacja Wiśła
- 20.08 – park Dębnicki
- 21.08 – Trawiasty Ogród Krakowian przy ul. Jaremy
- 26.08 – PrzyStaż na Plaży Bulwar Kurlandzki (AM)

Arena w ruchu

„Arena w ruchu” to projekt, którego celem jest stworzenie różnorodnej oferty zajęć sportowych dla mieszkańców Krakowa, pozwalającej na powrót do formy i wznowienie aktywności po wielu miesiącach związanych z ograniczeniami wprowadzonymi w związku z pandemią covidu-19. TAURON Arena Kraków i otaczający ją teren to doskonałe miejsce do uprawiania sportu i wypoczynku przez osoby w każdym wieku i o bardzo różnych pasjach.

W czerwcu, lipcu i sierpniu w Arenie Garden odbywać się będą zajęcia i pokazy w ramach cyklu „Arena w ruchu – oferta klubów sportowych dla dzieci i młodzieży”, organizowanego we współpracy z Wydziałem Sportu UMK i klubami sportowymi. Cykl wpisuje się w miejski projekt „Kraków w formie”, którego celem jest zachęcanie krakowian do ruchu i aktywności fizycznej.

Na terenach zielonych przy Arenie Garden będą się prezentowały krakowskie stowarzyszenia i kluby sportowe. W programie znajdą się m.in. lekkoatletyka, treningi piłki nożnej, badmintona, koszykówki, wushu, judo, ju-jitsu, boks, strzelectwa sportowego, turnieje szachowe, treningi wioślarskie i rowerowe, nauka jazdy na rolkach, a także spotkania taneczne w rytmach latynoamerykańskich. W ramach cyklu: „Arena w ruchu z Decathlon” na terenie Areny Garden w każdą środę o godz. 19.00 organizowane będą treningi biegowe dla wszystkich, a w każdą niedzielę o godz. 11.00 zajęcia i animacje dla najmłodszych (m.in. joga, biegi z przeszkodami, zajęcia ruchowe). Treningi poprowadzą najlepsi trenerzy z Decathlon Kraków.

Z kolei poniedziałkowe wieczory będą należeć do miłośników tańca, zwłaszcza salsy i bachaty – to za sprawą Latino Night z Arena Garden & Sabrosa Dance Studio. Zapraszamy do korzystania z bogatego programu bezpłatnych zajęć i wpisania Areny Garden przy TAURON Arenie Kraków na listę obowiązkowych miejsc do odwiedzenia w wakacje. Szczegółowy program jest dostępny na stronie www.tauronarenakrakow.pl. (KF-R)

Pora na lato w Arenie Garden

To miejsce mieszkańcy Krakowa pokochali za niepowtarzalną atmosferę, wystrój w klimacie ogrodu oraz możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu z rodziną i przyjaciółmi. Arena Garden przy TAURON Arenie Kraków zaprasza na kolejną letnią odświeżającą swych działań – pełną kultury, rozrywki i pysznego jedzenia.

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

Na scenie Areny Garden gości wielu znanych krakowskich artystów, a także zespoły jazzowe i bluesowe oraz DJ-e. W lipcu usłyszymy m.in. Czestawa Mozila i zespoły występujące w ramach Summer Jazz Festival Kraków. W czwartki zapraszamy na cykl „Michał Wójcik Menu”, czyli spotkania ze stand-uperami, kabareciarzami, radiowcami oraz ciekawymi osobami ze świata kultury, sztuki i show-biznesu.

9 i 10 lipca będzie można obejrzeć przedstawienia teatralne w ramach 34. Festiwalu ULICA, a 17, 18 i 20 sierpnia filmy w ramach BNP PARIBAS Green Film Festival.

Na najmłodszych czekają pokazy naukowe, cyrkowe, pantomimy, liczne warsztaty i zajęcia organizowane wspólnie z Iki Studio, Salą Zabaw „Fikołki” czy Teatrem Pinokio. Gości w każdym wieku z pewnością zaskoczą wieczory z pokazami iluzji. Dodatkowymi atrakcjami dla dzieci są wesołe miasteczko oraz wypożyczalnia autek elektrycznych i gokartów zlokalizowane na parkingu przy parku Lotników Polskich.

Na zewnątrz i wewnątrz TAURON Areny Kraków na gości czekają specjalnie zaaranżowane przestrzenie – palmy, kolorowe stoły, wiklinowe budki i namioty, pod którymi można wypoczywać na wygodnych leżakach. W strefie stanęły dwie sceny – jedna na zewnątrz, a druga we foyer areny, gdzie można schronić się przed upałem lub deszczem i zrelaksować się w zacisznym miejscu na wygodnych, kolorowych kanapach.

W strefie food trucków można spróbować dań z Grecji, Meksyku, Włoch i Japonii. Ciekawostką jest Kiszmen oferujący wyśmienite bajgle i burgery z dodatkiem kiszzonek z Charsznicy. Nie brakuje klasyki: frytek, burgerów, dań z grilla, gofrów, lodów, kawy i chłodnych napojów. W lipcu i sierpniu miłośnicy dobrego jedzenia będą mogli wziąć udział w „Śniadaniach na trawie”.

Śledźcie profil www.facebook.com/ArenaGardenKrakow i stronę www.tauronarenakrakow.pl i bądźcie na bieżąco z tym, co dla was przygotowaliśmy na najbliższe miesiące!

Organizatorem strefy jest firma Meta sp. z o.o., współorganizatorem jest Arena Kraków SA.

Arena Garden cieszy się dużą popularnością wśród krakowian / fot. archiwum Arena Garden

Garbarnia świętuje swój jubileusz m.in. cyklem turniejów / fot. archiwum RKS Garbarnia

Rafał Stary, Michał Jeleń

W czerwcu i lipcu na obiektach Garbarni Kraków przy ul. Rydlówka 23 odbędzie się cykl turniejów z okazji Jubileuszu 100-lecia RKS Garbarnia. Oprócz drużyn zrzeszonych w klubie wezmą w nich udział zaproszone zespoły z Małopolski. Ponadto w sierpniu rozegrany zostanie Międzynarodowy Turniej o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa.

Wakacje pod znakiem jubileuszowych turniejów Garbarni

Pierwszy jubileuszowy turniej, który rozpoczął cykl, odbył się 6 czerwca, a do zmagania przystąpiły drużyny w kategorii wiekowej U-9. Przy organizacji zawodów Robotniczy Klub Sportowy „Garbarnia” starał się zapraszać te drużyny, które w 2021 r. również obchodzą jubileusz 100-lecia. W rozgrywkach wezmą więc udział takie kluby jak Kolejkarz Prokocim, Nadwiślanka Nowe Brzesko, Glinik Gorlice, Hejnał Kęty, Prądniczanka Kraków oraz Dalin Myślenice.

– Dziś rywalizacja odbywała się w kategorii wiekowej U-9. Pogoda dopisała, dzieci są zadowolone, a rodzice wspomagali je żywotowym dopingiem z trybun. Osiągnęliśmy cel, który sobie założyliśmy kilka miesięcy temu. Liczymy, że w takich samych warunkach będziemy mogli przeprowadzić kolejne rozgrywki, na które już

teraz serdecznie zapraszamy – mówił po pierwszym turnieju prezes Zarządu RKS Garbarnia Grzegorz Bartosz.

W lipcu do rywalizacji przystąpią drużyny w kategoriach wiekowych U-14, U-15, U-17, U-19. Do Krakowa przyjadą m.in. Warta Zawiercie, Lublinianka Lublin, Glinik Gorlice, które także świętują swoje setne urodziny.

Głównym wydarzeniem poświęconym dzieciom i młodzieży będzie Międzynarodowy Turniej o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa z okazji Jubileuszu 100-lecia RKS Garbarnia. Odbędzie się w dniach 20–22 sierpnia 2021 r. W sobotę rozegrana zostanie faza grupowa, natomiast na niedzielę zaplanowano fazę pucharową. Oprócz piłkarskich zmagania uczestnicy turnieju zgłębią historię Krakowa oraz będą mieli okazję zwiedzić Kopalnię Soli w Wieliczce. Do rywalizacji przystąpią

m.in.: Pogoń Lwów, Ruch Chorzów, Warta Poznań, Wisła Kraków.

Mimo pandemii Garbarnia stara się jak najlepiej uczcić swój piękny jubileusz. Warto wspomnieć tu o wyjątkowym 1 czerwca, zorganizowanym przy okazji urodzin klubu. Przygotowany we współpracy z Miastem Kraków Dzień Dziecka zgromadził ponad 200 dzieci, na które czekali animatorzy i trenerzy z GOJump – Park trampolin Kraków oraz Fabryki Kreatywności. Najmłodszy mogli skorzystać m.in. z warsztatów balonowych i konstruktorskich, malowania twarzy, dmuchanych atrakcji, gier i zabaw sportowych. Każdy mógł zrobić sobie zdjęcie z klubową maskotką – Młodym Lwem, który zdecydowanie był gwiazdą tego dnia – wszyscy bowiem zostali obdarowani takim klubowym upominkiem.

Rowerem po Krakowie

Lato i piękna pogoda sprzyjają aktywności rowerowej mieszkańców Krakowa. W trosce o to, by wszystkie podróże rowerowe były bezpieczne, Urząd Miasta Krakowa organizuje po raz kolejny serię edukacyjnych wycieczek rowerowych. Pierwsza z nich odbędzie się 4 lipca, potrwa dwie godziny i będzie prowadzona przez „rowerowych” profesjonalistów ze Stowarzyszenia Kraków Miastem Rowerów. Uczestnicy tej i kolejnych planowanych wycieczek będą mieć okazję, aby przypomnieć sobie m.in. skład niezbędnego podstawowego wyposażenia roweru czy przepisy dotyczące zasad ruchu drogowego. Przede wszystkim jednak wycieczka pozwoli w praktyce sprawdzić wiedzę w tym zakresie. Na starannie dobranej trasie nie zabraknie wielu rowerowych rozwiązań infrastrukturalnych, których przybywa na terenie Krakowa w szybkim tempie.

Część wycieczek organizowana jest w ramach Budżetu Obywatelskiego 2020 – projekt dzielnicowy „Rowerem po Grzegórkach – kurs miejskiej jazdy na rowerze”. Na wszystkie wycieczki obowiązują zapisy e-mail: roweremdopracy@um.krakow.pl, tel.: 12 616-87-70, 12 616-78-24). (JM)

Siatkarskie lato w Krakowie

Latem 2021 r. stolica Małopolski będzie wyjątkowym miejscem dla kibiców polskiej siatkówki. Właśnie w Krakowie reprezentacja Polski – po raz pierwszy od miesięcy w obecności widzów – rozegra Memoriał Wagnera, będący ostatnim sprawdzianem przed wylotem na igrzyska olimpijskie. Siatkarze PlusLigi powalczą o triumf w 2. edycji Grand Prix Polskiej Ligi Siatkówki, a we wrześniu kibice będą mogli cieszyć się 15 meczami w ramach CEV Mistrzostw Europy Mężczyzn. Szykuje się wyjątkowo siatkarskie lato!

Mateusz Chwajot

Władze Krakowa od lat współpracują z Polskim Związkiem Piłki Siatkowej, Fundacją Huberta Jerzego Wagnera czy Polską Ligą Siatkówki przy tworzeniu najwspanialszych widowisk sportowych. W tym roku po raz kolejny dojdzie do kumulacji siatkarskich meczów, a każdy kibic tego sportu znajdzie coś dla siebie.

W Krakowie odbędzie się XVIII Memoriał Huberta Jerzego Wagnera (9–11 lipca, TAURON Arena Kraków) i rozegrana zostanie część fazy grupowej CEV Mistrzostw Europy Mężczyzn 2021 (od 2 do 8 września, mecze grupy A, z udziałem

reprezentacji Polski – w sumie będzie to 15 spotkań w TAURON Arenie Kraków, w tym 5 potyczek biało-czerwonych – rywalami Polaków będą: Belgia, Serbia, Ukraina, Grecja i Portugalia; Serbowie to obrońcy tytułu mistrzowskiego z 2019 r.).

Z kolei od 5 do 8 sierpnia drużyny PlusLigi rozegrają 2. edycję plażowej letniej Grand Prix PLS. Kraków jest jedynym miastem, które w tym roku będzie gościć męską część tego jednego w swoim rodzaju turnieju. W zeszłym roku cykl letniego Grand Prix PLS był pierwszą imprezą z udziałem naszych ligowych gwiazd oraz kibiców po przerwaniu sezonów PlusLigi i TAURON Ligi z powodu pandemii koronawirusa. – Ubiegłoroczna edycja okazała

się strzałem w dziesiątkę. Gościliśmy kibiców wszystkich drużyn, którzy nie mogli już doczekać się możliwości dopingowania na żywo czołowych zawodników w kraju. Liczymy, że i w tym roku spotkamy się w sprawdzonym miejscu – w kompleksie sportowym KS Wanda przy ul. Bulwarowej – mówi Krzysztof Kowal, dyrektor ZIS w Krakowie.

Trwają ostatnie przygotowania do XVIII edycji Memoriału Huberta Jerzego Wagnera. Kraków będzie gospodarzem turnieju już po raz szósty.

– Jesteśmy podekscytowani, że wreszcie będziemy mogli się spotkać z naszymi mistrzami świata i naszymi ukochanymi kibicami – podkreśla Cezary Mróz, wiceprezes Fundacji Huberta Jerzego Wagnera. – Do TAURON Areny Kraków będzie mogło wejść tylu kibiców, na ile pozwolą nam ogólnokrajowe regulacje, w tym momencie liczymy, że będzie to minimum połowa miejsc. – Mieszkańcy i goście będą mieli okazję podziwiać na żywo mistrzów świata – dodaje dyrektor ZIS-u. – Wierzę, że doping podczas bezpośredniego testu przed igrzyskami olimpijskimi doda skrzydeł naszym siatkarzom w Tokio, a wizyta w TAURON Arenie Kraków tuż przed wielkim wyzwaniem tradycyjnie przyniesie im szczęście, podobnie jak to miało miejsce w latach 2014 i 2018.

W XVIII Memoriale Wagnera zagrają reprezentacje Polski, Tunezji (aktualny mistrz Afryki powalczy w Tokio w grupie B), Norwegii oraz Egiptu.

Nie tylko siatkówka

Tego lata na brak emocji nie będą też narzekać kibice kolarstwa – 15 sierpnia przy Błoniach po raz kolejny zakończy się Tour de Pologne i dowiemy się, kto zostanie triumfator 78. edycji imprezy. Pod koniec czerwca poznamy natomiast szczegóły jakże wyczekiwane wydarzenia biegowego – 7. Cracovia Półmaratonu Królewskiego, zaplanowanego na 17 października.

Przez całe lato zapraszamy również na zajęcia biegowe dla dorosłych, treningi ogólnorozwojowe dla dzieci i młodzieży oraz zajęcia nordic walking. Wszystko to w ramach wpisującego się w kampanię „Kraków w formie” projektu „Trenuj w Krakowie!”. Szczegółowe informacje, w tym terminarz zajęć, można znaleźć na stronie Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie: zis.krakow.pl.

9 lipca rozpocznie się XVIII Memoriał Huberta Jerzego Wagnera / fot. archiwum ZIS

Kraków w formie! – Bądź i ty!

Lato to doskonały czas na niczym nieograniczone przebywanie na świeżym powietrzu oraz wprowadzenie odrobiny sportu i ruchu w nasze życie codzienne. W osiągnięciu zamierzonego celu ma nam pomóc miejska kampania rekreacyjna „Kraków w formie”!

Dzięki akcji, która ma zmotywować do aktywności fizycznej, krakowianie otrzymają dużą dawkę wiedzy o tym, jak ćwiczyć zgodnie ze sztuką, a przede wszystkim z radością wyjdą w końcu na zewnątrz. „Chodź na pole! Odkryj, ile możliwości daje ci miasto, żeby aktywnie spędzać czas” – to główne hasło akcji, która potrwa do jesieni.

Najważniejsze jest dobre przygotowanie. Opracowaliśmy zatem serię materiałów edukacyjnych poświęconych zdrowemu stylowi życia, odpowiedniej diecie, a także motywacji, o którą często

jest najtrudniej. Wskazówki dotyczące wspomnianych zagadnień oraz przykładowe zestawy ćwiczeń do wykonania w domowym zaciszu są zamieszczane na stronie: www.krakow.pl w zakładce: SPORT i ZDROWIE.

Piękna pogoda zachęca nas, by nie tracić czasu w zamkniętych pomieszczeniach, dlatego zapraszamy krakowian do wyjścia z domów i aktywności na świeżym powietrzu. W planach mamy intensywne działania w parkach, wspólne treningi, wycieczki rowerowe, czyli po prostu sportowe lato w mieście – nie tylko dla uczniów i młodzieży, lecz także dla rodzin i seniorów.

Informacje o ofercie sportowej, zaproszenia na specjalnie przygotowane wydarzenia sportowe znajdują Państwo na miejskiej stronie internetowej. (AW)

Wyszliśmy na pole!

Po miesiącach pandemii wiemy już, że wartościowy trening można odbyć także bez wychodzenia z domu – wystarczy znaleźć dobry materiał w sieci, założyć wygodną odzież i zabrać się do pracy.

Tak było 5 maja podczas pierwszej, zdalnej sesji treningowej, którą transmitowaliśmy dla krakowian z hali 100-lecia Cracovii. Kilka dni później ruszyliśmy na stadion WKS Wawel, aby pod czujnym okiem Roberta Korzeniowskiego nauczyć się techniki chodu sportowego. Kolejne spotkanie z Robertem Korzeniowskim zaplanowano na 23 czerwca, a w międzyczasie Kraków w formie pojawił się także z szeroką ofertą aktywności fizycznych na IX Święcie Rodziny Krakowskiej.

Podczas rodzinnego pikniku na Błoniach jeździliśmy na rowerach, trenowaliśmy jogę, edukowaliśmy się z zakresu odpowiedniej diety i zasad ajurwedy. Krakowianie mieli także możliwość spotkania się z ekspertami z dziedziny fitnessu, treningu personalnego oraz dietetyki. Każdy zainteresowany poradą mógł

skorzystać z bezpłatnych konsultacji. Dodatkowo zawodnicy drużyny Kraków Lacrosse Kings zaprezentowali zasady tego nietypowego w Polsce, a bardzo popularnego w Stanach Zjednoczonych oraz Kanadzie drużynowego sportu. Lacrosse to dyscyplina, która tylko z pozoru wygląda egzotycznie. Celem gry, podobnie jak w piłce nożnej, jest zdobycie większej liczby bramek niż przeciwnik. O lacrosse pisaliśmy w maju ubiegłego roku – archiwalny numer jest dostępny na stronie: krakow.pl. (AW)

fot. Bogusław Świerzowski

Gotowi do startu? Start!

Aby rozpocząć aktywność fizyczną oraz trening, należy najpierw opracować plan działania. Punkt startowy zależy zawsze od formy, w której się aktualnie znajdujemy. Inaczej będą wyglądały treningi osoby prowadzącej aktywny tryb życia, a inaczej tej, która po latach pracy biurowej postanowiła zadbać o swoje zdrowie. Przyjmijmy metodę małych kroków. Pamiętajmy, że sport poprawia nie tylko nasze zdrowie i kondycję, lecz także pozytywnie oddziałuje na nastrój, humor, energię, samopoczucie oraz samoocenę.

Anna Wawruch

Pierwsze treningi powinny być spokojne i łagodne – to czas na przystosowanie naszego organizmu do wysiłku. Jeśli chcemy biegać, zacznijmy od marszów i spacerów. Osoby bardziej aktywne mogą rozpocząć od marszobiegów. Optymalne będą krótkie treningi – od 30 do 60 minut, maksymalnie 2–3 razy w tygodniu. Pamiętajmy, żeby dostosować swój plan do realnych możliwości. Nie zawsze musimy ćwiczyć tak samo intensywnie, lepiej ćwiczyć raz w tygodniu niż wcale.

Ważna jest różnorodność ćwiczeń, dzięki której rozwiniemy całe ciało – zarówno górne, jak i dolne partie, mięśnie brzucha oraz pleców. Nawet jeśli zaplanujemy prace nad jedną, konkretną partią ciała (np. brzuch), pamiętajmy, że nasz organizm stanowi całość i wybiórcze podejście jest niezdrowe.

Zaczynamy od rozgrzewki – to bardzo istotny element nie tylko w sporcie dla

początkujących. Za pomocą prostych ćwiczeń pozwolimy zastanym stawom i mięśniom rozruszać się, dzięki czemu unikamy urazów. Rozgrzewka powinna składać się z: krążenia głową w prawo i lewo, rozruszania nadgarstków, krążenia ramion w przód i w tył, krążenia bioder, kolan i stawów skokowych w obu kierunkach, pajacyków, skłonów w rozkroku i przy złączonych nogach i przysiadów.

Aktywność kończymy zawsze rozciąganiem. Można wykonywać skłony do wyprostowanych nóg oraz w rozkroku (do środka i obu nóg), przyciąganie pięty do pośladka, przyciąganie kolan do klatki piersiowej oraz koci grzbiet.

Pamiętajmy o zachowaniu równowagi! Co za dużo, to niezdrowo, a treningom powinny towarzyszyć: odpowiednia ilość snu, zrównoważona dieta, czas na relaks i regenerację organizmu. Inaczej grozi nam kontuzja lub przetrenowanie.

Pamiętaj o diecie, bo sport i zdrowie idą w parze!

Mamy początek lata, a to najlepszy okres, aby zatroszczyć się o wdrożenie do diety większej ilości warzyw. Jak to zrobić?

- Włącz warzywa w różnej postaci – surowe, gotowane na parze lub w wodzie, duszone, pieczone, grillowane, smażone, starte na wiórki, zblendowane, kiszonki, mrożonki, ze słoików/puszek, suszone, konserwowe – dzięki temu poznasz nowe smaki i dowiesz się, w jakiej formie dane warzywo smakuje ci najbardziej. W wypadku konserw uważaj na sól i cukier;
- Przemycaj warzywa również tam, gdzie „oczy nie widzą”, np. w pastach, placuszkach, zupach typu krem, koktajlach, a nawet ciastach;
- Zadbaj o różnorodność – monotonii mówimy nie! Postaraj się kupować różnorodne warzywa, szczególnie te o intensywnej barwie;
- Zadbaj o wypracowanie nawyku – konsekwentnie dodawaj warzywa do każdego posiłku. Po jakimś czasie czegoś będzie ci po prostu brakować, gdy nie pojawią się na talerzu. Za cel przyjmij 400 g na dzień.

Trening zawsze zaczynamy od rozgrzewki, a kończymy rozciąganiem / fot. Pixabay

Sport w Krakowie – zobacz na mapie

„Kraków w formie” to miasto aktywne, otwarte i dające możliwości swobodnej rekreacji, regeneracji i uprawiania sportu wszystkim swoim mieszkańcom. Bez względu na wiek czy aktualną dyspozycję fizyczną każdy znajdzie coś dla siebie: dzieci, rodziny, osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy czy obcokrajowcy. Wystarczy tylko poszukać tego, co nas najbardziej interesuje! Dla niezdecydowanych znajdziemy pomysły i pokażemy, gdzie szukać inspiracji.

Masz wolny czas i chęć do podjęcia aktywności fizycznej? A może jesteś już w trasie i chcesz jeszcze lepiej poznać Kraków i jego możliwości? Zobacz interaktywną mapę miejskich obiektów sportowych oraz miejsc do uprawiania sportu i rekreacji na świeżym powietrzu. Pełny wykaz miejskiej infrastruktury sportowej znajdziesz na www.krakow.pl w zakładce: SPORT I ZDROWIE.

Interaktywna mapa pozwala w szybki sposób wyszukać interesujące nas miejsca, pokazując od razu dokładną lokalizację wybranego obiektu. Każdy prezentowany obiekt posiada dodatkowo krótką wizytówkę, w której można znaleźć informacje o jego ofercie oraz dane teled adresowe.

fot. Jan Graczyński

DaroPLAN, czyli darmowy rowerowy plan Krakowa

Podróże na rowerze w pojedynkę, parami lub całą rodziną warto odpowiednio i świadomie zaplanować. Dzięki narzędziu daroPLAN krakowianie mogą o trasach rowerowych w mieście dowiedzieć się wszystkiego. Plan dostępny jest na www.krakow.pl w zakładce SPORT i ZDROWIE. Sprawdźcie! DaroPLAN doskonale sprawdzi się nie tylko przy planowaniu co-

dziennych podróży do pracy czy na szybkie zakupy, ale także ułatwi nam dłuższe, weekendowe wypady z całą rodziną. Mapa zawiera pełny wykaz dostępnych w mieście dróg dla rowerów, chodników z dopuszczonym ruchem rowerowym, pasów rowerowych, kontrapasów oraz sugerowane trasy w ruchu ogólnym.

Krakowska zieleń bez tajemnic

Planujesz wycieczkę? Masz już gotowy plecak i wygodne buty? A może decydujesz się na rower? Poznaj uroczysko Zaborze, uroczysko Kostrze, las w Witkowicach albo też uroczysko Wiszówka. Leśne i zielone wycieczki rekreacyjne warto zacząć od pełnej wskazówek mapy, na której oznaczono wiele możliwych dróg dotarcia do celu. Odkryj nowe zielone miejsca, a przy okazji zagraj z rodziną w gry terenowe i poznawaj nieodkrytą przyrodę. Szczegóły na: www.zzm.krakow.pl.

Od 1 maja w weekendy i dni świąteczne kursują dodatkowe linie autobusowe, które zabierają mieszkańców Krakowa do atrakcyjnych turystycznie i rekreacyjnie miejsc w najbliższej okolicy. To okazja, by lepiej poznać Niepołomice, Ojcowski Park Narodowy i Będkowice. Autobusy kursują w niedziele, co godzinę, między 8.00 a 19.00. Kursy uzależnione są od pogody, dlatego informacje są aktualizowane co tydzień na www.krakow.pl.

Oprócz wymienionych nowych linii zwiększone zostaną liczby kursów na liniach 100, 101 i 134 (do kopca Kościuszki, Lasu Wołoskiego i zoo) oraz sezonowego nr 352 i 427 (do Kryspinowa oraz Bagrów).

fot. Bogusław Świerzowski

Przylasek Rusiecki / fot. Jan Graczyński

Rajskie miejsca w Krakowie

Nowy staw w parku Lotników Polskich przy TAURON Arenie spodobał się krakowianom. Są opinie, że przypomina rajskie krajobrazy, które można oglądać na egzotycznych wakacjach.

Anna Wawruch

Staw znajduje się w naturalnym zagłębieniu terenu w pobliżu Ogrodu Doświadczeń oraz Smoczego Skweru. To oczko wodne ze szczelnym dnem, które ma głębokość od pół do półtora metra. Zajmuje powierzchnię 1 ha. Staw będzie zasilany m.in. deszczówką. Woda z niego będzie wykorzystywana do podlewania roślin.

Przez staw przebiega grobla, która jest ścieżką pieszo-rowerową. Wokół ulokowano pomosty widokowo-wypoczynkowe i trasy spacerowe. Jest tam też piaszczysta plaża z drewnianymi leżakami i taweczkami. Na przeciwległym brzegu będzie można wypić kawę w wielofunkcyjnym pawilonie. Goście wypoczną na otaczających go tarasach, częściowo umieszczonych nad taflą wody. Są plany, aby z tego miejsca móc oglądać filmy wyświetlane w ramach kina plenerowego.

Mała Chorwacja przy krakowskich Bagrach

Zalew Bagry na terenie Płaszowa zyskał zakątek wprost znaną Adriatyku. Tak zwana Mała Chorwacja powstała z inicjatywy Pawła Włodarczyka – konsula honorowego Chorwacji w Krakowie. Dzięki temu w parku Bagry Wielkie będzie się odbywać sporo interesujących wydarzeń, a samo miejsce wypiękniało, co więcej – będzie jeszcze atrakcyjniejsze.

Głównym punktem nowo powstałego miejsca jest Promenada Chorwacka z tabliczkami informacyjnymi odwzorowującymi położenie największych miast chorwackich takich jak Zagrzeb, Puła, Opatija, Rijeka, Zadar, Trogir, Split i Osijek. Konsulat Republiki

Chorwacji planuje też na swój koszt utworzyć Aleję Gwiazd Chorwackich. Ustawione tam zostaną tabliczki z nazwiskami słynnych obywateli.

W tamtej części Bagrów wybudowano też alejki parkowe, stąpnęły ławki, kosze i dająca cień pergola. Dla dzieci i dorosłych postawiono tor flowpark do ćwiczeń fizycznych, jest też plaża ze stanowiskami dla ratowników oraz przebieralniami.

Kąpielisko w Przylasku Rusieckim

Teren Przylasku Rusieckiego to ponad 200 ha ziemi i 14 zbiorników wodnych. Zbiornik wodny nr 1 został przeznaczony do rekreacji na świeżym powietrzu. Od ubiegłego roku prowadzone są tam intensywne prace inwestycyjne, by krakowianie już niebawem mogli skorzystać z tego miejsca do rekreacji i odpoczynku.

Pierwszym założeniem projektu jest utworzenie 200-hektarowego parku rzeczno-Przylasek Rusiecki, drugim – prawie 40-hektarowego centrum wielkoskalowych plenerowych wydarzeń – Błonia 2.0, a trzecim – hektarowego parku przy ul. Plastusia (w miejscu, gdzie aktualnie powstaje zabudowa jedno- i wielorodzinna).

Kąpielisko zyskało to, czego od dawna mu brakowało. Zmiany widać już od wjazdu – zamiast gruntowej drogi pojawiła się nawierzchnia asfaltowa z parkingiem. Co ważne, samochody nie będą wjeżdżać, tak jak do tej pory, pod samą plażę, co zapewni odwiedzającym ten urokliwy zakątek miasta odpoczynek bez hałasu i spalin. Do części kąpielowej można się dostać ścieżkami spacerowymi oraz pomostami znajdującymi się przy brzegu zbiornika. Przewidziano także trasę serwisową, która stanowi dojazd dla obsługi kąpieliska i foodtrucków.

Przy samej plaży znajdą się też trzy boiska do piłki plażowej i plac zabaw. Pomostem można natomiast dotrzeć do pływającego basenu dla dzieci.

Budujemy Sportowy Kraków

W ostatnich latach w Krakowie sukcesywnie rozbudowywana jest baza obiektów rekreacyjnych i sportowych. Przybywa nie tylko nowych basenów i wielofunkcyjnych boisk o bezpiecznej nawierzchni, powstają też nowe miejsca umożliwiające bezpieczną rekreację na świeżym powietrzu, a te już istniejące są intensywnie modernizowane.

fot. archiwum prywatne

Widzimisie

Majtki na Rynku, czyli o tym, jak zły czar przyst

Do Krakowa wróciło życie! Widziałem to na własne oczy! Szedłem do pracy. Gdy skręcałem ze Sławkowskiej w Szczepańską, na rogu Rynku Głównego przebiegła obok mnie rozchichotana para. Dziewczyna się potykała, więc spojrzałem w dół. Co ona ma na kostkach? Gumę? – pomyślałem. Chwilę trwało, zanim zrozumiałem, że to opuszczone majtki. Gdy się odwróciłem, pary już nie było, chyba skręcili w Sławkowską.

Tego samego dnia, już po pracy, szedłem w kierunku dworca, przez Rynek i Floriańską. Było słonecznie, radośnie – ludzie w ogródkach kawiarnianych i restauracyjnych, spacerujący, rozmawiający, uśmiechnięci. Jakby zły czar nagle przyst.

Nie – odpowiem od razu na niezadane pytanie – nie tęsknię za nagimi angielskimi „turystami” biegającymi po Rynku. Nie propaguję też zachowań nieobyczajnych w przestrzeni publicznej. Ta biegnąca para była jednak tak bardzo inna niż obrazy, jakie zapamiętaliśmy z ostatniego roku. Pełna radości, witalności, miłości, nadziei. Tym mnie ujęła.

Odstuchiwałem ostatnio wywiady przeprowadzone do wystawy „Współistnienie” i jeden obraz zapadł większości odpytywanych w pamięć. Pusty Rynek Główny. Ze stadami głodnych gołębi. Z przemykającymi w ciszy pod murami kamienic mieszkańcami albo osobami pracującymi w okolicy. Bez ogródków i tłumów turystów. Cisza. I głos hejnału docierający na podwórka, na które wcześniej nie wpadał.

Jednych ten obraz przerażał. Drugich zasmucał. Byli i tacy, którzy potrafili odnaleźć w nim spokój i wyciszenie. W nikim z przepytanych nie budził jednak radości. Sposób odbioru był oczywiście powiązany z tym, jak dana osoba reagowała na zagrożenie i ograniczenia. Od emocji, które brały w niej górę. I, rzecz jasna, od tego, jak potrafiła sobie z nimi radzić.

Każdy musi w końcu odreagować. I ci, którzy emocje na co dzień wolą z siebie wyrzucać (ja do nich należę, nie ma co ukrywać, choć nie zawsze zjednuje mi to przyjaciół), i ci, którzy na co dzień kryją je w sobie. W ciągu minionych kilkunastu miesięcy nagromadziło się ich tyle, że nic już nie dziwi. Nawet bójka o ostatnie wolne miejsce parkingowe przy trasie do Morskiego Oka.

Polki i Polacy ruszają na wakacje. Stęsknieni za przestrzenią i kontaktem. Umęczeni długotrwałym zamknięciem w domach, pracą zdalną i lekcjami online. Często też zmęczeni sobą nawzajem, bo od bardzo dawna nie spędzili razem aż tyle czasu. Nietatwy to nadbagaż i ciężko może się z nim odpoczywać.

Goście dotarli już też do Krakowa. Nawet jeśli nie wszyscy za nimi tęsknili, to restauratorzy, hotelarze czy... muzealnicy zdecydowanie tak.

Nie wiem, czy można to nazwać powrotem do normalności. Po pierwsze dlatego, że nie jesteśmy dziś wcale pewni, że to była normalność. Po drugie, bo nie mamy też pewności, czy w ogóle możliwy jest powrót do tego, co było przed pandemią, albo jeszcze inaczej: wiemy, że pełnego powrotu nie może być, bo i świat, i my zmieniliśmy się bardzo.

Ale powoli wraca radość, która – że „pojadę” na koniec patetycznie, ale i prawdziwie – wiele ran potrafi zaleczyć. I to właśnie jej wszystkim nam serdecznie i wakacyjnie życzę. Odpoczywajmy, cieszymy się, odkrywajmy siebie na nowo. I pozwólmy się cieszyć innym.

Ryszard Kozik, z urodzenia i zamieszkania nowohucianin, były dziennikarz „Gazety Wyborczej”, pracownik Muzeum Krakowa

Odstuchiwałem ostatnio wywiady przeprowadzone do wystawy „Współistnienie” i jeden obraz zapadł większości odpytywanych w pamięć. Pusty Rynek Główny. Ze stadami głodnych gołębi. Z przemykającymi w ciszy pod murami kamienic mieszkańcami albo osobami pracującymi w okolicy. Bez ogródków i tłumów turystów. Cisza. I głos hejnału docierający na podwórka, na które wcześniej nie wpadał.

Chorwacja w Krakowie – Kraków dla Chorwacji

Kiedy za oknem słońce, a w kalendarzu czerwiec, myśli przywołują wakacyjne obrazy. Letnie urlopy, choć już bliskie, nie będą jednak trwać dwa miesiące. I nie muszą! Mamy przecież w Krakowie Małą Chorwację, a w tętni solankowej na Bagrach możemy skorzystać z dobrodziejstw soli z rejonu wyspy Pag. Adriatyckie klimaty przybliżą także wydarzenia organizowane przez Konsulat Republiki Chorwacji.

Agata Mierzyńska

Zakątek nad zalewem Bagry zwany Małą Chorwacją zdążył już stać się jednym z ulubionych miejsc odpoczynku krakowian. To właśnie tam w niedzielę, 27 czerwca, odbędzie się Piknik Chorwacki – spotkanie z kulturą i kuchnią kraju kojarzonego ze wspinałymi widokami, szmaragdowym morzem i prawdziwie słowiańską gościnnością.

Piknik Chorwacki

Chorwacja to dla Polaków jedno z ulubionych miejsc wakacyjnego odpoczynku. Tym razem – dla odmiany – krakowianie będą gościć Chorwatów! Piknik, zorganizowany przez Konsulat Republiki Chorwacji w Krakowie przy współpracy Urzędu Miasta Krakowa, Krakowskiego Biura Festiwalowego,

Zarządu Zieleni Miejskiej i firmy „Artim” zaplanowano od godz. 11.00 do 18.00. Lista atrakcji jest tak bogata, że każdy znajdzie coś dla siebie. Wystąpi m.in. zespół Kłapa i Teatr Lalki z Chorwacji, Leszek Kazimierski oraz orkiestra dęta z Okulic. Odstonięta zostanie Aleja Gwiazd Chorwackich, odbędą się zawody żeglarskie, a nawet prezentacje dalmatyńczyków! W programie pikniku przewidziano także stoiska turystyczne i degustację wyrobów firmy Podravka Chorwacja. A dla najmłodszych – karuzele i warsztaty lalkarskie.

W Centrum Kongresowym po chorwacku

Dwa dni później, we wtorek 29 czerwca o godz. 19.00 w Centrum Kongresowym ICE Kraków wystąpi znakomity chorwacki Zespół Pieśni i Tańca LADO,

znany z pięknych i oryginalnie aranżowanych przedstawień muzyki regionalnej, a także imponujących układów tanecznych. LADO słynie również z wykonywania chorwackich tradycyjnych pieśni z wykorzystaniem różnych technik śpiewu, w tym artykułowania dźwięków nosowych, gardłowych. Te ostatnie zależą od regionu, z którego pochodzą pieśni (np. typowa skala dla półwyspu Istria, „ganga” z Hercegowiny lub „klapa” z Dalmacji). Niektóre utwory wykonywane przez zespół widnieją na liście Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości UNESCO. W czasie przedstawienia zobaczymy także zaprzyjaźniony z LADO polski Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”. Prawdziwa gratka dla miłośników folkloru!

Z pomocą poszkodowanym

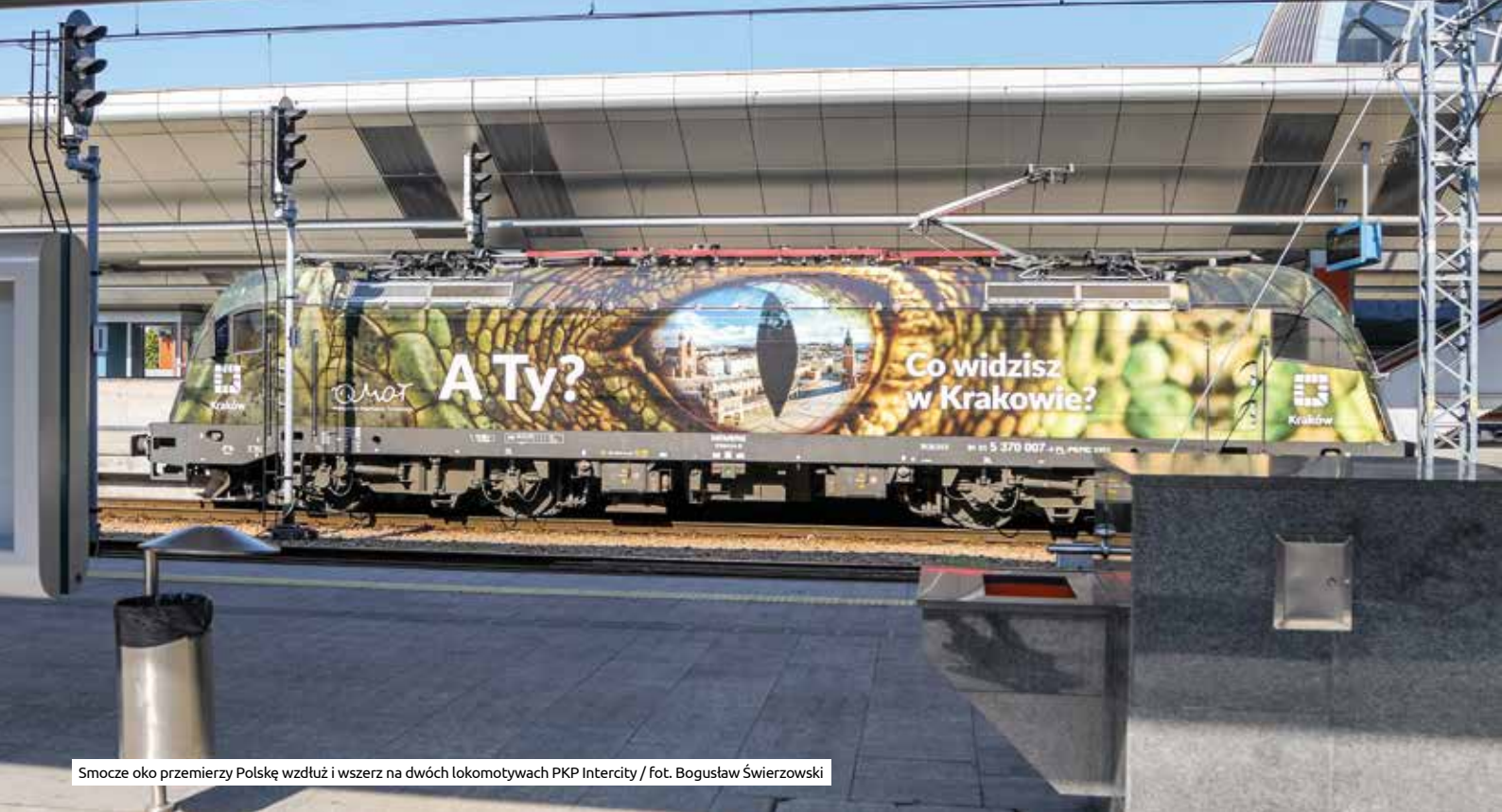
Inicjatorem zorganizowania występu słynnego zespołu oraz Pikniku Chorwackiego jest Konsul Honorowy Republiki Chorwacji w Krakowie Paweł Włodarczyk. Przyświecał mu szczytny cel, o którym warto pamiętać. W ubiegłym roku Chorwację dwukrotnie dotknęły trzęsienia ziemi: w marcu zniszczone zostały cenne zabytki Zagrzebia, a pod koniec roku ucierpiały Petrinja i okoliczny region. I tym razem krakowianie chcą okazać solidarność i pomóc poszkodowanym. Czas pandemii utrudnił możliwość wcześniejszej organizacji skutecznej akcji dobroczynnej, dlatego odbywa się ona teraz. Dochód ze sprzedaży biletów na koncert zespołu LADO zostanie przekazany na renowację zniszczonych trzęsieniem ziemi chorwackich zabytków. Ciesząc się chorwackimi klimatami w Krakowie, pomóżmy Chorwatom i budujmy solidarność z narodem chorwackim, z którym tak wiele nas, Polaków, łączy!

Mała Chorwacja czy opisywany w poprzednich numerach dwutygodnika „Krakowski Zanzibar” to nie jedyne miejsca nad wodą, które pomogą uczynić wakacje w mieście przyjemnymi. Na początku lipca rekreacyjny sezon ruszy w Przylasku Rusieckim, który już teraz kusi malowniczymi pomostami. Z kolei tym, którym marzy się rodzinna wyprawa poza granice Krakowa i Polski, polecamy letni cykl „Family Fun in the City” na stronie „Kraków Otwarty na Świat”. Będziemy dla was zbierać informacje o zagranicznych miejscach i atrakcjach, które warto odwiedzić z dziećmi. A zatem w drogę!

Głównym punktem zalewu Bagry jest Promenada Chorwacka z tabliczkami informacyjnymi odzworowującymi położenie największych miast chorwackich / Fot. Jan Graczyński

Smocze oko przemierzy Polskę wzdłuż i wszerz na dwóch lokomotywach PKP Intercity / fot. Bogusław Świerzowski

Obudziliśmy smoka!

Kraków z pocztówki jest piękny i intrygujący, a zyskuje jeszcze bardziej, gdy wzbogacimy ten obrazek o osobistą perspektywę, ślady wędrowania, zapamiętane detale i smaki... Niewyczerpane bogactwo grodu pod Wawelem promuje w tym sezonie kampania „A Ty? Co widzisz w Krakowie?”. Stolica Małopolski zaprasza do siebie krajowych podróżnych i smoczym okiem zachęca, żeby podczas wypoczynku odkrywali „swoją własną” Kraków. Teraz – za sprawą mniejszego niż zwykle natężenia ruchu turystycznego – bardziej dostępny, kameralny, bezpośredni.

Małgorzata Tabaszewska

Motywnym przewodnikiem kampanii jest oko legendarnego gada – wawelskiego smoka. To w nim wyświetlają się obrazy miasta, co przywodzi na myśl filmowy projektor, do którego każdy może włożyć własne slajdy. Bo tym jest właśnie Kraków – nieskończoną sumą spojrzeń. Miastem, które dostarcza

coraz to nowych powodów, by patrzeć, słuchać, smakować i odpowiedzieć na pytanie: „A Ty? Co widzisz w Krakowie?”.

Smok wyjechał w Polskę

W tegoroczne wakacje smocze oko będzie spoglądać z billboardów i wielkoformatowych reklam, które już pojawiły się w największych polskich miastach, m.in. w Warszawie, Wrocławiu, Trójmieście, Poznaniu, Łodzi i Katowicach. Smok przekonuje, że wystarczą szeroko otwarte oczy i uszy oraz apetyt na odkrycia, także te kulinarne, by oko smoka wypełniło się unikalnymi krakowskimi obrazami i wspomnieniami.

Po raz pierwszy smocze oko przemierzy Polskę wzdłuż i wszerz na dwóch lokomotywach PKP Intercity – „krakowskie” składy pasażerskie wyjadą w czerwcu i lipcu na kilkanaście krajowych tras. Będą wozić turystów od Trójmiasta przez Warszawę aż do Berlina.

Kraków dla ciebie

Miasto nie tylko zaprasza turystów pod Wawel, lecz także przygotowało szereg aktywności, które pomogą mieszkańcom zregenerować siły po trudnych miesiącach pandemii, a muzeom, restauratorom czy sklepikarzom dadzą impuls do stopniowego wznowienia działalności. Do odkrywania lokalnych atrakcji zachęca mieszkańców akcja „Bądź turystą w swoim mieście – poczuj Kraków”, a motywacji do zdrowego ruchu i korzystania z uroków miejskiej przyrody dostarcza kampania „Chodź na pole – bądź w formie!” (szczegóły na stronach 17–20). Oba przedsięwzięcia dowodzą, że dobrym remedium na pandemiczne zmęczenie ciała i umysłu są sport i rekreacja idące w parze z zachwytem nad tym, co mamy na wyciągnięcie ręki.

dr Maria Wąchała-Skindzier

Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida rusza z projektem „Raptularz, czyli spraw przednowohuckich opisanie”.

Zakłada on m.in. organizację wystawy w krużgankach opactwa cystersów w Mogile, wydanie książki, spacerów historycznych, oprowadzania, mobilne lekcje dla szkół i mnóstwo innych działań edukacyjnych.

Pałac Kirchmayerów w Pleszowie / Fot. Antoni Łapajerski

Co było przed Nową Hutą?

Przez wieki tereny, na których zbudowano Nową Hutę i kombinat, były wsiami. Mogiła, Pleszów, Branice, Ruszcza, Wadów, Łuczanowice, Mistrzejowice, Bieńczyce, Kantorowice to dawne podkrakowskie wioski, których ciągłość historyczna została przerwana w 1949 r. budową Nowej Huty i kombinatu. Śladem po tej przeszłości są liczne dwory, pałace, drewniane domy i świątynie na czele z opactwem Cystersów w Mogile. Niektóre z tych zabytków funkcjonują w świadomości społecznej, ale spora ich część jest zaniedbana, a nawet zapomniana. Stąd próba podjęcia refleksji nad spuścizną historyczną oraz wielowiekową tradycją tych ziem.

Barwna i złożona historia tych terenów była dotychczas eksplorowana w ramach projektu „Czas zatrzymany”, realizowanego przez fotografa Adama Gryczyńskiego. Podejmowana była też przez cykl wystaw „Zapomniane dziedzictwo Nowej Huty” w nowohuckim oddziale Muzeum Krakowa. Wciąż jednak obserwujemy niestabnące zainteresowanie tą tematyką oraz oczekiwanie społeczne, by pogłębiać wybrane wątki. W odpowiedzi na te potrzeby powstał „Raptularz, czyli spraw przednowohuckich opisanie”.

Cofnij się w czasie

Raptularz to barwna, historyczna księga z zapiskami bieżących spraw, ale też wydarzeń ważnych i doniosłych chwil, wokół których toczyło się życie rodu, a także całej wspólnoty. W ramach projektu organizatorzy chcą cofnąć się w czasie, by przypomnieć przemiany życia codziennego, kulturalnego i gospodarczego terenów Nowej Huty i pokazać, jak daleko sięga ich historia. Wybiorą więc 10 ważnych dat reprezentatywnych dla różnych epok i miejsc na terenie obecnej Nowej Huty (np. 1222 r. – powstanie opactwa Cystersów w Mogile, czy 1603 r. – powstanie dworu renesansowego w Branicach). Część dat do raptularza zostanie wskazana przez historyków i organizatorów projektu, a część będą mogli wskazać

mieszkańcy podczas akcji ogłoszonej w mediach społecznościowych i lokalnych.

Multimedialna wystawa

Pierwszą część projektu stanowić będzie multimedialna wystawa plenerowa, zorganizowana w czasie wakacji oraz podczas tzw. odpustu mogińskiego w zewnętrznych krużgankach opactwa cystersów w Mogile. Główną osią narracji wystawy będzie wspomnianych 10 dat. Znajdą się w nich wyczerpujące opisy, ikonografia historyczna i współczesna oraz QR kody kierujące do nagrań zawierających m.in. wywiady ze świadkami historii czy kustoszami pamięci miejsc. Równoległe z wystawą powstanie katalog oparty o materiały z poszczególnych jej segmentów. Katalog będzie dostępny w formie drukowanej i elektronicznej do pobrania ze strony internetowej Ośrodka.

Pierwszą część projektu stanowić będzie multimedialna wystawa plenerowa

Zapraszamy na wycieczki

W ramach projektu zaplanowano 10 wycieczek historycznych do miejsc powiązanych z datami przywołanymi na wystawie. Prezentowane będą relikty dawnych wsi – dwory, pałace, obiekty sakralne, drewniane domy. Każdą wycieczkę poprowadzi specjalista – przewodnik, historyk, pasjonat. Dodatkowo opracowana zostanie mobilna lekcja historyczna dla przedszkoli i klas 0–III pt. „Skrzynia pełna skarbów”. Na potrzeby tych zajęć powstanie drewniana skrzynia z figurkami wyrzeźbionymi w drewnie przedstawiającymi najważniejsze obiekty architektury sakralnej, dworkowej i pałacowej, symbole z legend czy postaci z terenów ziem przednowohuckich.

Na te wszystkie działania Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida zaprasza już w lipcu. Szczegółowy program wydarzeń znajduje się na: www.nhlab.okn.edu.pl.

Spotkajmy się na Plantach!

Już po raz piąty w letnich miesiącach Altana na Plantach rozbrzmiewać będzie dźwiękami muzyki oraz innych aktywności kulturalnych! A to wszystko za sprawą Koncertów Promenadowych, organizowanych przez Krakowskie Forum Kultury.

Eryka Żmuda

Tegoroczna edycja rozpocznie się 27 czerwca w Altanie na Plantach, na skwerze Zbigniewa Wodeckiego i zgodnie z tradycją tzw. „Promenadówek” wypełni wszystkie wakacyjne weekendy.

W piątkowe wieczory Altana stanie się miejscem potańcówek. Z kolei sobotnie przedpołudnia poświęcone zostaną najmłodszym. W lipcu dla dzieci przygotowaliśmy koncerty i angażujące zabawy. W programie znalazły się koncerty: „Kuchnia Ciotki Belkanty: Przepis na ortografię – Dlaczego uje nie kreskuje”, „Dzieciograjki – piosenki

dla dzieci z całego świata”, „Ptaszkowie śpiewali”, „Na wycieczkę wyruszajmy!” oraz „Muzyczne przygody Fortepandy”.

W niedzielne popołudnia do Altany zawiatają koncerty uznanych artystów, a repertuar będzie różnorodny. Cykl rozpocznie koncert w wykonaniu Teatru Vis a Vis. W kolejne lipcowe niedziele zapraszamy na „Hity klasyki” w wykonaniu Chopin Piano Duo: Bartłomieja Kominka i Anny Boczar, „Letnie potyczki z operą i operetką” – koncert w wykonaniu Dariusza Palonka, Olgi Piotrowskiej-Cender i Jolanty Gadacz-Leśniak, „Królowie swingu” – koncert w wykonaniu Fortis Quartet oraz „Wieczór w Toskanii” – koncert Miko & Nija & Kaspersky. Spotkajmy się w Altanie na Plantach!

fot. archiwum KFK

„Współistnienie” – historia dzieje się tu i teraz

Od 1 lipca Muzeum Krakowa zaprasza do Muzeum Podgórze na wystawę „Współistnienie”. – Opowiedzieć pandemię, na dodatek w trakcie jej trwania, to wielkie wyzwanie i wielka odpowiedzialność – podkreśla jej kurator Mateusz Zdeb.

Ryszard Kozik

Współistnienie” nie jest wystawą jak inne, które w muzeum historycznym, miejskim, opowiada się z pewnego dystansu (nie tylko historycznego). Praca zespołu przygotowującego tę ekspozycję bliższa była pracy dziennikarzy, reporterów. Ważniejsze od kwerend w archiwach stały się spotkania i rozmowy. Oczywiście z zachowaniem

dystansu fizycznego, bo ten emocjonalny trudno utrzymać, gdy na śmiertelną chorobę może zapaść każdy z nas.

– To opowieść o czasach zarazy ukazanych z perspektywy mieszkańców Krakowa. O małych i wielkich bohaterach. O smutkach, lękach, ale i radościach. O tym, jak pandemia zmieniła nasze życie, sposób myślenia i postrzegania świata. O tym, co nam zabrała i co w zamian zostawiła. A także o tym, jak stała się dla

artystów źródłem inspiracji – opowiada Mateusz Zdeb.

I dodaje, że nie jest to opowieść pisana w czasie przeszłym dokonany. – To historia w czasie teraźniejszym, dzieje się tu i teraz. Jej opowiedzenie nie byłoby możliwe bez udziału mieszkańców, którzy podzielili się z nami przeżyciami i emocjami, zdjęciami i pamiątkami – opowiada kurator „Współistnienia”.

Wystawa nie ma formy zamkniętej. Ponieważ pandemia wciąż trwa, zaplanowano jej aktualizację. Także dzięki gościom Muzeum Podgórze, którzy po obejrzeniu ekspozycji zechcą podzielić się z innymi zwiedzającymi oraz twórcami wystawy refleksjami, wspomnieniami, historiami, emocjami i intuicjami.

Opowiedzcie z nami czas pandemii, opowiedzcie o tym, jak nauczyliśmy się współistnienia z nią. Bez waszych historii ta wystawa będzie niepełna – zapraszają twórcy wystawy.

Pomagają rozwijać wyobraźnię

Wyobraźnia to prawdziwy oręż człowieka. Leży u podstaw twórczego działania, pozwala na przewidywanie konsekwencji swego postępowania i skuteczne rozwiązywanie wszelkich problemów. Pomaga przetrwać nawet najtrudniejsze chwile, dając wiarę w możliwość szczęśliwego zakończenia.

Anna Okońska-Walkowicz*

Niestety, powszechna dostępność mediów wizualnych sprawia, że znacznie trudniejsze czytanie ustępuje oglądaniu. Gotowe, przewijające się przed oczyma obrazy nie stymulują mózgu w sposób, w jaki robią to opisy wydarzeń czy postaci. Nie dają zatem szansy na rozwój tak potrzebnego, warunkującego pełen rozwój osoby narzędzia. Jednym z najskuteczniejszych sposobów wspierania rozwoju wyobraźni jest czytanie,

a w przypadku dzieci nieumiejących jeszcze czytać lub czytających bardzo powoli – słuchanie ciekawych tekstów.

Czym jest czytanie książek dla rozwoju osób w każdym wieku, wiedzą wszyscy, jednak nie wszyscy mają dostatecznie dużo determinacji i dyscypliny, aby od najmłodszych lat uczyć swoje dzieci i wnuki codziennego obcowania z literaturą. Seniorzy skupieni w Centrach Aktywności Seniorów często podejmują w tym zakresie liczne cenne inicjatywy. Przed pandemią w wielu krakowskich przedszkolach

Czytanie pomaga rozwijać wyobraźnię / fot. Pixabay

wolontariusze z Centrów Aktywności Seniorów czytali dzieciom bajki i opowiadali ciekawe historie z życia. Barwny język pokolenia 60-, 70-latków wspierał nie tylko rozwój wyobraźni, ale też dawał szansę na powstawanie nowych pojęć i wzbogacanie słownictwa.

Ostatnio Stowarzyszenie Radosny Senior zaprosiło Radio Kraków do współpracy, proponując systematyczne czytanie przez seniorów książek w ramach programu radiowego zarówno dorosłym, jak i dzieciom. Aby zapewnić przedsięwzięciu profesjonalizm, odbyły się przesłuchania kandydatów i kandydatek na lektorów. Kilkudziesięcioro starszych pań i panów z przejściem czytało do mikrofonu wybrane przez siebie fragmenty ulubionych utworów. Zaakceptowani przez profesjonalne jury niebawem rozpoczną nagrania.

Kontynuując misję wzbogacania przeżyć dziecięcych, wspomniane centra własnym sumptem zorganizowały Dzień Dziecka dla dzieci z dwóch krakowskich placówek opiekuńczo-wychowawczych. Przemysłany program z licznymi grami ruchowymi i konkursami wiedzy był okazją do świetnej zabawy i barwnym przeżyciem inspirującym do rozwoju.

Kontakty z podopiecznymi z placówek opiekuńczych zaowocowały nowym pomysłem. Seniorzy działający w CAS prowadzonych przez stowarzyszenie będą tworzyć lalki i scenariusze do teatrzyków lalkowych, aby ubarwić następne spotkania z dziećmi. Być może uda się „nauczyć” pracy z lalkami uczestniczących w spektaklach najmłodszych. W ten sposób m.in. urzeczywistnia się międzypokoleniowy aspekt krakowskiej polityki senioralnej.

Mogą wyręczyć w opiece nad najbliższymi przez dwa tygodnie

Zgodnie z wielowiekową tradycją setki krakowskich rodzin opiekują się swoimi niesamodzielnymi bliskimi. Poświęcają opiece wiele serca, uwagi, starań, mając świadomość solidarności pokoleniowej, kierując się poczuciem obowiązku, a przede wszystkim miłością. Dzięki takim postawom świat ciągle jest piękny, a opiekunowie to bohaterowie codzienności.

Anna Okońska-Walkowicz*

Aby umożliwić im wakacyjne wytchnienie, planowany pobyt w szpitalu czy wizytę u najbliższych poza Krakowem, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany jest projekt dwutygodniowej opieki zastępczej w Domu Seniora Armada Clinic przy ul. Topografów 11 (Sidzina). W estetycznym, nowym budynku podopieczny może bardzo przyjemnie spędzić ten czas, korzystając z opieki pielęgniarskiej czy terapii zajęciowej.

Warto rozważyć skorzystanie z propozycji po to, aby po dwóch tygodniach, załatwiwszy swoje sprawy, z nowym entuzjazmem, siłą i radością kontynuować opiekę nad swoim bliskim. Osoby zainteresowane proszone są o kontakt telefoniczny w godz. 9.00–17.00 pod numerem: 12 444-57-88. Można też pozyskać informacje, korzystając ze strony: www.opiekawyreczajaca.pl.

*pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. polityki senioralnej

Rada
Miasta
Krakowa

STRONY REDAGOWANE PRZEZ
KANCELARIĘ RADY MIASTA
KRAKOWA

Redakcja:
Magdalena Bartlewicz,
Małgorzata Kubowicz,
Katarzyna Maleta-Madejska,
Mateusz Drożdż

Adres redakcji:
pl. Wszystkich Świętych 3-4,
pok. 337, III piętro,
e-mail: info.rm@um.krakow.pl

SPIS TREŚCI:

27 Odznaczeni za walkę z pandemią

Medale 30-lecia odrodzonego samorządu dla medyków

28 Impuls dla rozwoju

Wiceprzewodniczący RMK Michał Drewnicki o wizji lokalnej na terenie kombinatu w Nowej Hucie

29 Budżet pod znakiem koronawirusa

Radni o wykonaniu budżetu za 2020 r.

30 Kajakiem po Dłubni

Z posiedzenia Komisji Promocji i Turystyki

31 Przestrzeń przeznaczona dla mieszkańców

Rozmowa z radnym Tomaszem Darosem

Odznaczeni za walkę z pandemią

Z okazji 30-lecia samorządu Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia medalu pamiątkowego 30-lecia odrodzenia samorządu. Z powodu pandemii w roku jubileuszowym nie zostały one nikomu wręczone. Jedne z pierwszych medali trafią do bohaterów ostatniego roku – medyków.

Medal 30-lecia odrodzonego samorządu wręczony zostanie medykowi zasłużonemu w walce z koronawirusem / fot. Magdalena Bartlewicz

Łukasz Nowakowski

Medal wręczany jest osobom i instytucjom z kraju i zagranicy, zasłużonym dla wspierania działań samorządu lokalnego Miasta Krakowa w ciągu ostatnich 30 lat.

– Wyszedłem z inicjatywą i skierowałem pisma do placówek służby zdrowia, które są zaangażowane w walkę z pandemią w Krakowie, aby wskazały cichych bohaterów ostatnich dni – medyków: pielęgniarki, ratowników, lekarzy. Niewiele wiemy o wysiłku tych ludzi, którzy są naszymi bohaterami. Jako mieszkańcy Krakowa bardzo dużo im zawdzięczamy. Chciałem wydobyć ich heroiczną pracę na światło dzienne i uczcić – mówi Dominik Jaśkowiec, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa.

Medale zasłużonym na froncie walki z pandemią wręczone zostaną podczas sesji Rady Miasta Krakowa 30 czerwca. Wśród wyróżnionych medalem 30-lecia odrodzenia samorządu znalazło się 70 osób, wskazanych przez kierownictwo szpitali. Wśród nich są: pielęgniarki, salowe, lekarze, dyrektorzy szpitali, ale także zaangażowani w walkę z pandemią pracownicy administracji szpitalnej.

Medal 30-lecia odrodzonego samorządu

Warto także wspomnieć, że 14 czerwca, podczas uroczystości w magistracie, pamiątkowe medale otrzymali już długoletni ławnicy z okazji Międzynarodowego Dnia Ławnika.

Medalem pamiątkowym jest krążek o średnicy 95 mm, wykonany z metalu w kolorze srebrzonego brązu. Na awersie znajduje się napis „30 lat odrodzonego samorządu Krakowa”, a w otoku – wstęga rozgraniczona dwiema pięcioramiennymi gwiazdami z umieszczonymi na górze datami „1990” i „2020” rozdzielonymi pięcioramienną gwiazdą i z herbem Krakowa na dole wstęgi. Każda z gwiazd upamiętnia jedną dekadę działania odrodzonego samorządu. Na rewersie widnieją: w centrum stojąca bogini Atena, jako symbol samorządności miejskiej i demokracji, po jej prawej stronie, z tyłu – wzbijająca się do lotu sowa, symbol wiedzy i mądrości, po lewej stronie – kościół Najświętszej Marii Panny w Krakowie z widocznymi charakterystycznymi dla miasta wieżami. U stóp postaci i budynku znajdują się liście laurowe służące do wykonania wieńca – symbolu wybitnych osiągnięć we wszelkich dziedzinach życia.

Impuls dla rozwoju

Jaka będzie przyszłość terenów będących w użytkowaniu wieczystym Kombinat? Sporo może zależeć od nas, radnych Miasta Krakowa, bo to my odpowiadamy za przygotowywany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kombinat”. W tym dokumencie znajdują się kluczowe zapisy dotyczące przyszłej funkcji terenu (np. usługowej, przemysłowej, mieszkaniowej). By zapoznać się z tym miejscem, radni z Komisji Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska wizytowali tereny huty.

Michał Drewnicki

Plan powstaje od kwietnia 2019 r., gdyż wtedy jako radni podjęliśmy uchwałę o przystąpieniu do jego sporządzenia. Następnie urzędnicy i planiści przygotowali wszystkie niezbędne dokumenty i analizy, co pozwoliło stworzyć im wstępny projekt tego dokumentu. Jako radni chcieliśmy jednak sami poznać dokładnie teren, zobaczyć, jak wygląda ten zamknięty obszar, skoro mamy zdecydować o jego przyszłości, w tym możliwej zmianie przeznaczenia.

Dlaczego jest to takie istotne? „W założeniach plan miejscowy tego obszaru „Kombinat” będzie pełnił funkcje porządkującą i inwestycyjną. Umożliwi on przeprowadzenie procesów rewitalizacji

i rewaloryzacji terenów poprzemysłowych, wpłynie na zasady modernizacji istniejących zakładów przemysłowych, a także stworzy możliwości rozwoju założeń związanych z projektem strategicznym »Kraków–Nowa Huta Przyszłości«. Dynamiczny rozwój oraz zmiana dominującej funkcji przemysłowej i produkcyjnej, jak również przebudowa ul. Igołomskiej wraz z realizacją kolejnych etapów projektu »Kraków – Nowa Huta Przyszłości« stanowić będzie impuls do rozwoju tego rejonu miasta” – czytamy w uzasadnieniu do projektu z 2019 r., który rozpoczął procedurę.

Przemysł czy usługi?

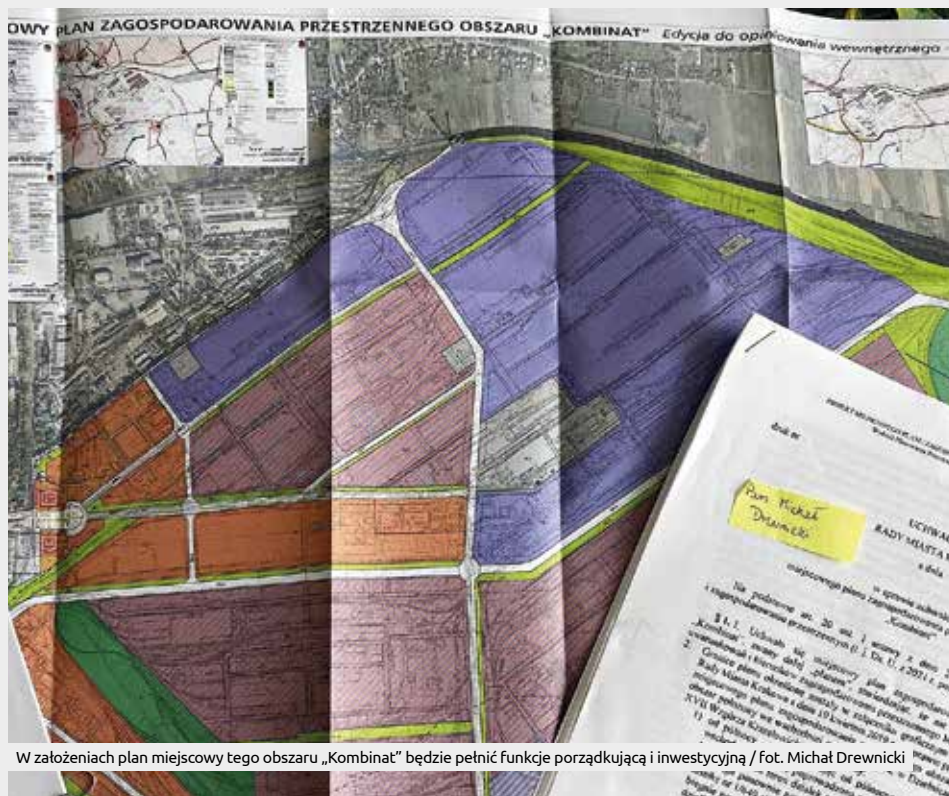
Wizja lokalna pokazała radnym kilka rzeczy. Dowiedzieliśmy się przede wszystkim, że na znacznych obszarach kombinatu

nie jest już prowadzona intensywna działalność, a stare instalacje nie są już używane. To umożliwi uwolnienie sporych obszarów pod przyszłe inwestycje. Radni chcieliby przeznaczyć te tereny dla nowego przemysłu, np. nowoczesnych technologii. Taka działalność jest dużo mniej uciążliwa dla ludzi i środowiska, a pozwala stworzyć nowe i wysokopłatne miejsca pracy dla specjalistów i mieszkańców Nowej Huty. Ponadto Arcelor Mittal wydzierżawia sporą część budynków innym firmom, a Krakowski Park Technologiczny razem z Nowym Centrum Administracyjnym starają się o znaczne środki w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Plan powinien pozwolić im wszystkim wykorzystać tę szansę.

Wątpliwości budzą natomiast te zapisy projektu, które w znacznych częściach obecnego obszaru kombinatu dopuszczają inwestycje usługowe. O ile bowiem w Krakowie jest bardzo dużo terenów przeznaczonych pod usługi, o tyle gruntów przemysłowych jest jak na lekarstwo – co więcej, kolejne tereny przemysłowe w innych rejonach są likwidowane planami zagospodarowania. Jak pokazała pandemia, szeroko rozumiany przemysł mimo lockdownów pracował cały czas, zapewniając ciągłość zatrudnienia i wpływy podatkowe dla miasta, dlatego warto zastanowić się nad tymi zapisami.

Rozumiem zasadność dopuszczenia inwestycji usługowych we fragmentach, ale myślę, że lokalizowanie usług na terenach stricte przemysłowych może być złym pomysłem. Poza wspomnianymi argumentami przede wszystkim warto wziąć pod uwagę ten, że przemysł pozwala na szybki rozwój. Proponuję nie mieszać w tak znaczący sposób tych funkcji, nawet projektując tereny usługowo-przemysłowe (w takich miejscach inwestorzy będą mogli zbudować zarówno zakład fryzjerski, biurowiec dla firm zajmujących się logistyką, jak i fabrykę).

Dodatkowo zależy nam na tym, by – o ile to możliwe – zachować część starych instalacji, by mogły być świadkiem historii. Może uda się ochronić pozostałości wielkiego pieca i stworzyć niewielkie muzeum?

W założeniach plan miejscowy tego obszaru „Kombinat” będzie pełnił funkcje porządkującą i inwestycyjną / Fot. Michał Drewnicki

*wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa

Budżet pod znakiem koronawirusa

Jak radni oceniają wykonanie budżetu Miasta Krakowa za 2020 r.? Pytanie to zadaliśmy Przewodniczącemu Rady Miasta, przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej oraz przewodniczącym klubów.

Dominik Jaśkowiec, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa:

Rok 2020 był trudnym czasem dla naszego miasta z racji pandemii i spadku dochodów budżetowych, czego przyczyną był lockdown zaszerwowany gospodarce przez polski rząd. Zwiększyło się zadłużenie Krakowa, w ubiegłym roku Miasto musiało dokonać dużych cięć wydatków bieżących, związanych z utrzymaniem Urzędu Miasta i rozmaitych instytucji, które pracują na rzecz krakowian (np. dokonać ograniczenia liczby kursów tramwajów i autobusów). Bardzo ucierpiały kultura, turystyka i sport. Jeżeli jednak kryzys nie będzie się przedłużał, a pandemia koronawirusa wyhamuje, to powinniśmy sobie jako Miasto poradzić. Na pewno wysiłki budżetowe Krakowa trzeba ocenić pozytywnie. Lekki niedosyt pozostawia poziom wykonania inwestycji. Niemniej przyczyniły się do tego problemy wynikające wprost z pandemii, więc trudno te wskaźniki jednoznacznie krytycznie oceniać. To był budżet pod znakiem koronawirusa, pod znakiem trudnego roku – dałbym za jego wykonanie taką czwórkę z plusem.

Wojciech Krzysztoń, przewodniczący Komisji Rewizyjnej

Pandemia covidu-19 nie oszczędziła finansów Krakowa. Spowolnienie gospodarcze uderzyło zarówno w dochody, jak i wydatki. Obrazują to szczególnie procentowe wskaźniki wykonania budżetu miasta za 2020 r. Same dochody ze sprzedaży biletów spadły o 113 mln zł, a wpływy z PIT zmniejszyły się o ponad 52 mln zł. Ogólnie dochody zostały uzyskane na poziomie 96,4 proc., przy czym odnotowaliśmy ich kwotowy wzrost w stosunku do roku poprzedniego. Czasy zarazy utrudniały realizację wydatków, głównie inwestycyjnych. Ogólnie wydatki zrealizowano na poziomie 94,7 proc., ale wskaźnik wykonania wydatków majątkowych wyniósł 77,3 proc. W tej dziedzinie wpływ pandemii okazał się największy. Bankructwa firm czy zamknięcie urzędów nasiliły problemy tradycyjnie towarzyszące dużym przedsięwzięciom, a więc niewywiązywanie się przez wykonawców z umów czy opóźnienia w uzyskiwaniu różnych pozwoleń i decyzji. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest ustalenie przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy stanem zaplanowanym budżetu a faktyczną realizacją. I choć wskaźniki wykonania budżetu za 2020 r. mogą pozostawiać wiele do życzenia, to jednak wina za ten stan rzeczy nie leży po stronie Prezydenta (organu wykonawczego). Miały one

głównie charakter obiektywny. Należy stwierdzić, że urzędnicy odpowiadający za wykonanie budżetu w 2020 r. dobrze poradzi-li sobie w trudnych i nadzwyczajnych okolicznościach pandemii. Dlatego Komisja Rewizyjna wystąpiła o udzielenie Prezydentowi Krakowa absolutorium za 2020 r.

Łukasz Gibała, przewodniczący klubu radnych Kraków dla Mieszkańców

Na pewno cieszy to, że wreszcie ruszyły dwie wyczekiwane przez mieszkańców inwestycje – przebudowa al. 29 Listopada i budowa linii tramwajowej Krowodrza Górka – Górka Narodowa. Niestety, w wypadku innych projektów znów były opóźnienia – np. ul. Kocmyrzowska, która jest w fatalnym stanie, nie doczekała się startu remontu, podobnie jak torowisko w ciągu ulic Zwierzynieckiej i Tadeusza Kościuszki, jedno z najbardziej awaryjnych. Generalnie zresztą najbardziej ucierpiały wydatki inwestycyjne. Z zaplanowanych na nie na początku roku 1,2 mld zł wydano 0,8 mld, co oznacza, że plan wykonano w zaledwie 2/3. Rok 2020 był kolejnym, w którym wzrosły wydatki na administrację – i to mimo kryzysu związanego z pandemią, który był dla Jacka Majchrowskiego argumentem za wprowadzeniem podwyżek dla mieszkańców. W roku 2020 niestety dalej się zadłużaliśmy. Dług Krakowa urósł aż o 407 mln zł – sięgając blisko 3,5 mld, co jest kolejnym rekordem.

Andrzej Hawranek, przewodniczący klubu Radnych Platforma Nowoczesna Koalicja Obywatelska, przewodniczący Komisji Budżetowej Rady Miasta Krakowa

Wykonanie budżetu za 2020 r. jest ściśle związane z sytuacją epidemiczną, w jakiej znalazł się cały świat, w tym Polska. To nie był normalny okres dla finansów miasta – wprowadzane lockdowny były nieprzewidywalne, a to one przekładały się na miejskie finanse. Stąd niższe przychody miasta – ale wciąż na przyzwoitym poziomie, średnio dziewięćdziesięciu par procent. Te wartości są niższe w przypadku praktycznie wszystkich rodzajów przychodów w porównaniu z rokiem 2019, w tym z przychodów z podatku PIT i CIT czy dochodów z podatku od nieruchomości – które są głównymi składowymi podatkowymi w miejskiej kasie. Niepokoi natomiast wykonanie wydatków inwestycyjnych na poziomie średnio siedemdziesięciu par procent – jest ono zdecydowanie niższe niż w latach poprzednich. Komisja Rewizyjna wniosowała o wyjaśnienia w tej sprawie. Moim zdaniem jest to również związane z epidemią. Biorąc pod uwagę nadzwyczajną sytuację, wykonanie budżetu jest na przyzwoitym poziomie, natomiast nie można lekceważyć niepokojących sygnałów.

Mariusz Kękuś, wiceprzewodniczący klubu radnych Prawo i Sprawiedliwość

Mimo kryzysu związanego z covidem-19 udało się w 2020 r. osiągnąć w budżecie miasta Krakowa zdecydowanie większe dochody niż w roku ubiegłym i to jest pozytywne zaskoczenie. W pozycji dochodów

obserwujemy bowiem rok do roku wzrost o ponad 286 mln zł. Martwić może niestety fakt, że trzeci rok z rzędu Miasto nie potrafi zrealizować wielu strategicznych inwestycji, które mają ogromne znaczenie dla rozwoju Krakowa i poprawy komfortu życia jego mieszkańców. Pierwotny plan zakładał, że na inwestycje strategiczne zostanie przeznaczona kwota ponad 463 mln zł, w trakcie roku zredukowano liczbę zadań i kwotę na nie przeznaczoną do poziomu około 324 mln zł, ale ostatecznie udało się zrealizować z tego zaledwie 62,6 proc. Znowu przesuwana jest w czasie realizacja takich inwestycji jak rozbudowa al. 29 Listopada, budowa linii tramwajowej z Krowdrzy Górki na Górkę Narodową, rozbudowa ul. Kocmyrzowskiej, rozbudowa ul. Łokietka. Takich przykładów niestety jest wiele. Mimo relatywnie dobrego wykonania dochodów i istotnego ograniczenia inwestycji mamy wysoki deficyt, wynoszący ok. 469 mln zł. Zadłużamy się nadmiernie, nieadekwatnie do faktycznych potrzeb pożyczkowych gminy. Zadłużenie wynosi już blisko 3,5 mld zł.

Rafał Komarewicz, przewodniczący klubu radnych Przyjazny Kraków

Rok 2020 to przede wszystkim czas ciężkiego i długotrwałego kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa. To rok trudny, który był dla nas wszystkich wielką próbą i testem. Testem z odpowiedzialności i umiejętności podejmowania ważnych i trudnych

decyzji. Dlatego pozytywnie należy ocenić i dostrzec wszystkie rozwiązania i ruchy budżetowe, jakie podjęto w mijającym roku nasze Miasto. Warto docenić odpowiedzialność Prezydenta Jacka Majchrowskiego i podległych mu pracowników Urzędu Miasta Krakowa, którzy swoimi decyzjami umożliwili przetrwanie Krakowa w tych trudnych czasach. Na budżecie miasta odbiły się praktycznie wszystkie przejawy kryzysu, począwszy od drastycznego spadku ruchu turystycznego w Krakowie, skończywszy na programach pomocowych dla przedsiębiorców. Kraków nie dość, że stanął na wysokości zadania, choćby ze względu na przegląd i ograniczanie wydatków bieżących, to nie zaprzęstał procesów rozwojowych, kontynuując rozpoczęte inwestycje i długofalowe projekty. Ograniczeniu i to czasowemu mogły ulec bowiem wyłącznie te, które były albo na bardzo wczesnym etapie projektowania, albo dopiero w fazie przygotowawczej. Wszyscy mamy natomiast nadzieję, że trudne czasy są już za nami. Głęboko wierzę, że rok 2021 będzie już rokiem odbicia po koronawirusowym kryzysie. Rokiem powrotu do normalnego rozwoju naszego miasta.

Kajakiem po Dłubni

O szlaku kajakowym Dłubnia – Nowa Huta opowiadał radnym z Komisji Promocji i Turystyki Marcin Pawlik, członek Rady Dzielnicy XVIII Nowa Huta oraz prezes Fundacji EcoTravel.

Małgorzata Kubowicz

Spływ kajakowy rzeką Dłubnia rozpoczyna się nad Zalewem Nowohuckim. Ciągnie się przez 5 km rzeką Dłubnią, następnie 1 km rzeką Wisłą.

– Mimo tego, że Dłubnia przepływa przez centrum dzielnicy Nowa Huta, nadal ma wyjątkowe naturalne walory, przez co zachwyca i spływ nią jest prawdziwą przygodą. Liczne przewężenia,

spadki i przeszkody dodają smaczku całej wyprawie, a przy tym jest ona bezpieczna również dla rodzin z dziećmi – możemy przeczytać na stronie organizatora spływu.

Pierwszy spływ odbył się w 2015 r., natomiast pierwszy zorganizowany – w grupie 13 kajaków – w 2016 r. – Jesteśmy po piątym sezonie, do teraz z atrakcji skorzystało 2,5 tys. osób – informował radnych Marcin Pawlik. Podczas pandemii ze środków Małopolskiego Budżetu Obywatelskiego uruchomiony został szlak kajakowy Dłubnia – Nowa Huta, natomiast do krakowskiego budżetu obywatelskiego fundacja złożyła wniosek o budowę stacji kajakowej. Stanica miałyby powstać niedaleko Parku Krakowian.

Radny Łukasz Sęk dopytywał o problemy związane ze spływami. Marcin Pawlik zwracał uwagę, że największym problemem jest czystość rzeki, zaśmiecanie brzegów i zanieczyszczenie wód. Informował także, że Fundacja EcoTravel przeprowadza akcje sprzątania Dłubni przy zaangażowaniu mieszkańców i lokalnych władz oraz akcje edukacyjne.

Podczas spływu kajakiem Dłubnią można zobaczyć Nową Hutę z innej perspektywy / fot. EcoTravel

fot. Wiesław Majka

Tomasz Daros

radny Miasta Krakowa, przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy I Stare Miasto, przewodniczący Komisji Promocji i Turystyki RMK. Pracuje także w komisjach: Innowacji i Wykorzystania Funduszy Unijnych, Kultury i Ochrony Zabytków, Infrastruktury, Sportu i Kultury Fizycznej oraz Rewizyjnej

Kraków jest drugim co do wielkości miastem w Polsce, dlatego jest to oczywiste, że do lepszego wykonywania swoich obowiązków zarówno Prezydent Miasta Krakowa jak i Rada Miasta Krakowa potrzebują jednostek pomocniczych.

Przestrzeń przeznaczona dla mieszkańców

Niedawno obchodziliśmy 30-lecie podziału Krakowa na dzielnice. Co o działaniu rad i zarządów dzielnic sądzi radny miasta i Dzielnicy I Tomasz Daros oraz jakie są najistotniejsze potrzeby mieszkańców Starego Miasta? Mówi o tym w rozmowie z Katarzyną Maletą-Madejską.

Jak z perspektywy radnego i przewodniczącego Rady Dzielnicy I Stare Miasto ocenia Pan funkcjonowanie rad i zarządów dzielnic?

Tomasz Daros: Kraków jest drugim co do wielkości miastem w Polsce, dlatego jest to oczywiste, że do lepszego wykonywania swoich obowiązków zarówno Prezydent Miasta Krakowa jak i Rada Miasta Krakowa potrzebują jednostek pomocniczych. Mieszkańcy Krakowa bardzo często, zgłaszając swoje problemy i uwagi, w pierwszej kolejności kierują się do radnych dzielnic, ponieważ oni wybierani są ze stosunkowo małych okręgów, które czasami obejmują cztery–pięć ulic. W takich przypadkach osoba, która została wybrana, zna wielu swoich sąsiadów i jest zdecydowanie łatwiej nawiązać z nią kontakt. To radni dzielnicowi szukają rozwiązania problemu, m.in. przez kontakt z urzędnikami lub radnymi miejskimi. Duże ograniczenie w funkcjonowaniu rad i zarządów dzielnic stanowią natomiast środki finansowe. Każda dzielnica ma do swojej dyspozycji średnio budżet w wysokości 2,5 mln zł. Mimo iż wydaje się, że jest to kwota duża, to przy liczbie zadań, które zostały zlecone dzielnicom, zaspokaja ona jedynie małą część potrzeb. To z tych środków realizowane są postulaty mieszkańców, dlatego powinniśmy wszyscy zabiegać o to, by środki przeznaczone na wykonywanie zadań przez dzielnice były zdecydowanie większe.

A co dziś stanowi priorytet dla mieszkańców Starego Miasta? Jakie inwestycje są najważniejsze dla tej części Krakowa?

TD: Mieszkańcy Dzielnicy I Stare Miasto już od wielu lat dopominają się o przestrzeń, która będzie przeznaczona przede wszystkim dla nich, a nie dla odwiedzających Kraków turystów. Dzielnica I jest pod tym względem wyjątkowa, ponieważ to tu widoczne są szczególnie problemy związane z ruchem turystycznym. Z tego powodu Rada Dzielnicy I od wielu lat zabiega o park przy ul. Karmelickiej i park Jalu Kurka. Są to dwa miejsca, które mogłyby być przeznaczone właśnie dla okolicznych mieszkańców, którzy szukają miejsca, gdzie w ciszy będą mogli odpocząć. Cały czas zabiegamy o przyspieszenie budowy parku przy ul. Karmelickiej oraz wykupienie terenu pod park Jalu Kurka.

Niedługo bulwary wiślane doczekają się rewitalizacji. Pan, jako radny dzielnicy, będąc najbliżej mieszkańców, zapewne orientuje się najlepiej, na czym zależy im najbardziej. Jakie są najczęstsze uwagi i sugestie mieszkańców?

TD: Teren bulwarów wiślanych jest bardzo chętnie odwiedzany przez mieszkańców dzielnicy. Dlatego wielu z nich ma swoje postulaty, jak to miejsce powinno się zmienić. Przede wszystkim chcieliby, by był jeszcze bardziej dostępny. Wnoszą o dodatkowe zejścia i zjazdy, żeby ułatwić poruszanie się pomiędzy dolną i górną częścią bulwarów. Jest to bardzo ważne dla osób z niepełnosprawnościami oraz poruszających się na rowerze i rolkach. Dużo osób wnosi też, aby ścieżka rowerowa była trochę oddalona od ścieżki dla pieszych. Jest to bardzo ważne ze względów bezpieczeństwa oraz komfortu osób, które tam wypoczywają. Kolejnym postulatem, jaki pojawia się w wielu wnioskach, jest wybudowanie dodatkowych publicznych toalet w tym rejonie. Jest to problem oczywisty, choć wciąż nierozwiązany. Wyniki konsultacji, które zostały przeprowadzone przez Zarząd Zieleni Miejskiej, potwierdzają tylko słuszność i zasadność tych postulatów. Teraz musimy czekać na realizację ostatecznego projektu, który jest bardzo ambitny. Mam nadzieję, że już za trzy lata będziemy mogli chodzić po nowych bulwarach.

Jednym ze szczególnie krytycznie oceniających prezydenturę Józefa Dietla był radny miejski Jan Stanisław Wiktor Krzysztof hr. Mieroszewski, mieszkający w kamienicy przy ul. Krupniczej 11 / fot. Bogusław Świerzowski

Refleksje po wręczeniu Nagrody im. Józefa Dietla

Pod koniec maja tego roku w sali Muzeum Krakowa wręczono prof. Jackowi Purchli Nagrodę im. Józefa Dietla. Towarzyszące Nagrodzie Dyplomy Honorowe otrzymały: Muzeum Krakowa, Prawdziwe Jedzenie sp. z o.o., Chorągiew Krakowska Związku Harcerstwa Polskiego oraz Okręg Małopolski Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Michał Koziot

Każdy współczesny krakowianin, który choć trochę interesuje się historią swojego miasta, wie o wielkich zasługach pierwszego autonomicznego prezydenta. Zasługi te zostały docenione już za życia profesora Dietla. Jak pisał jeden z jego XIX-wiecznych biografów: „Nie dziw, że mąż ten niezwykle

zjednał sobie uznanie we wszystkich sferach. Monarcha powołał go na członka dożywotniego Izby Panów i udzielił mu order korony żelaznej; Ojciec św. mianował go komandorem Orderu Grzegorza W., Akademia Umiejętności wybrała go zastępcą prezesa i dyrektorem wydziału, ojczyzna szczyli się nim jako jednym z największych synów, Kraków wielbi go jako najlepszego obywatela swego. Był on obywatelem honorowym Krakowa i N. Sącza, niemniej członkiem honorowym towarzystw lekarskich: w Krakowie, Lwowie i Czerniowcach, członkiem Tow. Przyjaciół nauk w Poznaniu, towarzystw lekarskich: w Warszawie, Wilnie, Wiedniu i Chrystyanii, towarzystw agronomicznych w Krakowie i Lwowie i. t. d. i t. d.”. Jak z powyższego widać, sława profesora Dietla miała wymiar wręcz europejski.

Walka z kołtunem

Piszący o prezydencie Józefie Dietlu chętnie sięgają po mniej lub bardziej autentyczne anegdotki. Pisze się więc, jak to chytrze zlikwidował kołtuny na głowach krakowian. Otóż miał on rzekomo rozpuścić pogłoskę, że władze planują opodatkować właścicieli tych oryginalnych fryzur. Rzeczywiście walka z kołtunem, który był konsekwencją brudu i niechlujstwa, była trudna. Owe galicyjskie dredy uważano bowiem za zewnętrzny objaw niebezpiecznej, trawiącej organizm choroby. Jeszcze w 1838 r., a więc w czasie, kiedy Józef Dietl był już praktykującym medykiem, pewien polski lekarz tak definiował ową przypadłość: „chorobna modyfikacja (sic!) organizmu z działania miejscowych przyczyn wynikająca, nieskończoną liczbą dolegań i wad gatunkowych odznaczająca się, która najczęściej kończy się i przesilać zwykła, przez powikłanie włosów, nazywa się kołtunem”.

Likwidacja kołtunów była tylko jednym – i oczywiście marginalnym, ale bardzo spektakularnym – z elementów szerokiego planu uzdrowienia Krakowa. Musimy pamiętać, że gdy 13 września 1866 r. profesor Józef Dietl został prawie jednogłośnie wybrany na prezydenta, miasto było w fatalnym stanie. Nie miało wodociągów, większość budynków pokryta była gontami, brakowało właściwie działającej rzeźni, na ulicach i placach panował bałagan. W październiku 1867 r. na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Miejskiej prezydent Dietl zaprezentował krakowskim radnym „Projekt organizacji Magistratu krakowskiego”. Opracowanie to poprzedzone było dogłębnymi studiami. Prezydent zapoznał się z zasadami działania urzędów miejskich w dużych miastach, czyli w Berlinie, Brnie, Lwowie, Pradze oraz Wiedniu. Podał analizie również obowiązujące krakowskie magistrackie procedury. Warto zacytować jego ocenę dotychczasowej działalności burmistrza. Była ona dość lakoniczna: „Czynności Burmistrza. O tych niewiele powiedzieć mogę, bo już nie zastałem Burmistrza na dawnym swoim miejscu, które z woli Waszej ja zająłem. Tyle tylko wiem, że polegały one głównie na załatwianiu spraw kancelaryjnych”.

Definicja magistratu

Niewątpliwie najciekawszy jest rozdział VI „Projektu”, zatytułowany „Ostateczne uwagi i wnioski dotyczące się reorganizacji Magistratu”. Poza oczywistymi konstatacjami w rodzaju, że „Rada Miejska bez Magistratu jest organizmem bez rąk. Magistrat bez Rady Miejskiej organizmem bez głowy”, znajdziemy tam wiele

naprawdę ciekawych stwierdzeń. Wzajemne relacje Rady i Magistratu sprecyzowano w takich oto słowach: „Obowiązek Rady wobec Magistratu polega na sprawiedliwości i życzliwości. Magistratu względem Rady na posłuszeństwie i wierności. Jak dwaj zacni ludzie, tak i dwa ciała dążące do jednego pocziwego celu, nawzajem szanować się winni. – Brak wzajemnego poszanowania rodzi niechęć i zapory w służbie wykonawczej”.

Ciekawie zostały zdefiniowane obowiązki magistrackiego urzędnika. Otóż „Gorliwość urzędnika na tem polega, ażeby nie tylko zrobić, co zrobionem być musi, ale także zrobić, co zrobionem być może”. Dalej czytamy: „Nieskazitelny charakter urzędnika miejskiego jest tem niezbędnieszy, ile nie mała nastęcza się sposobność pokusy, a każde pod tym względem zboczenie na niekorzyść mieszkańców i miasta się obraca”. Zasady działania magistratu sformułował prezydent Dietl w następujących słowach: „Jak wszędzie tak i w służbie miejskiej zbyteczna centralizacja okazała się szkodliwą. Centralizacja jest ulubionym dzieckiem samowładztwa a płodną matką piśmienniczej biurokracji. Biurokracja przenosząc swój punkt ciężkości do biur, nie troszczy się wiele o to, co się poza biurami dzieje, i trwoni najlepsze swe siły w niezmiernie pisaninie, które to siły z większym nierównie pożytkiem ku wykonawczej służbie zwrócić by mogła”.

Wymagający prezydent

Niewątpliwie miał rację jeden z biografów prezydenta Dietla, który twierdził, że realizował on swój program „z żelazną konsekwencją, nie szcędząc trudu i zdrowia, wymagając jednocześnie dużych wysiłków ze strony Rady Miejskiej i Magistratu. Mimo olbrzymich zasług spotkał się rychło z opozycją małych ludzi”. Rzeczywiście, sprawując funkcję prezydenta miasta, profesor Dietl nie miał „łatwego życia”. Opozycja w Radzie bardzo szybko się

Niewątpliwie miał rację jeden z biografów prezydenta Dietla, który twierdził, że realizował on swój program „z żelazną konsekwencją, nie szcędząc trudu i zdrowia, wymagając jednocześnie dużych wysiłków ze strony Rady Miejskiej i Magistratu.

skonsolidowała. Nie wszyscy radni, a niektórzy z nich pamiętali przecież jeszcze epokę Wolnego Miasta, rozumiejąc, jakie wyzwania niosą nowe czasy. Jednym ze szczególnie krytycznie oceniających prezydenturę Józefa Dietla był radny miejski Jan Stanisław Wiktor Krzysztof hr. Mieroszewski, mieszkający w Krakowie ordynat mystowicki, polityk, publicysta oraz historyk. Niewątpliwie był on człowiekiem wykształconym. Studiował we Fryburgu. Zajmował się heraldyką. Opublikował m.in. prace: „Ostatni Piastowie szlęscy” oraz „Kilka słów o heraldyce polskiej”. Był też człowiekiem bardzo ambitnym. Marzyła mu się nie tylko prezydentura Krakowa, ale także funkcja namiestnika Galicji lub gubernatora Bośni i Hercegowiny. Jednak spotkały go zawody. W swoich wspomnieniach, o których prof. Jerzy Zdrada pisał, że wyziera z nich „uprzedzenie i zawiść człowieka o niezaspokojonych, a wygórowanych ambicjach”, nazywał wręcz prezydenta Józefa Dietla głupim. Może jednak nie była to jedynie kwestia zawiści? Może chodziło także i o to, że prezydent chciał zadłużyć miasto, aby zbudować wodociąg? A przecież każdy ma na podwórku studnię i to często blisko wychodka.

Kalendarium krakowskie

23 czerwca 1980

przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa powołano Obywatelski Komitet Opieki nad kopcem Józefa Piłsudskiego.

24 czerwca 1914

o godzinie trzeciej nad ranem złodzieje próbują włamać się do restauracji p. Skórkowej przy ul. Radziwiłłowskiej. Wybijają szybę, jednak spłoszeni uciekają wzdłuż torów kolejowych.

25 czerwca 1945

w siedzibie Związku Zawodowego Literatów Polskich odbywa się otwarcie wystawy prac młodych artystów. Słowo wstępne wygłasza Tadeusz Kantor.

26 czerwca 1580

odbywa się publiczna debata na temat bóstwa Jezusa, w której biorą udział ks. Piotr Skarga oraz arianie Jerzy Szuman i Jan Przykowski.

27 czerwca 1942

na zesłaniu w Krasnouralsku umiera Henryk Szrajber, działacz Powszechnego Żydowskiego Związku Robotniczego „Bund”, radny miasta Krakowa.

28 czerwca 1887

następca tronu arcyksiążę Rudolf wraz z małżonką Stefanią odwiedza Uniwersytet Jagielloński.

29 czerwca 1989

„Dziennik Polski” donosi: „Młodzi motocykliści szalejący na ulicach Prokocimia Nowego są postrachem rodziców i ich dziatwy”.

30 czerwca 1956

Załoga Krakowskich Zakładów Winiarskich Przemysłu Terenowego wykonała na pięć dni przed terminem plan produkcji na pierwsze półrocze. W okresie tym w Zakładach wyprodukowano 1 339 600 litrów win owocowych, gronowych i gazowanych oraz miodu pitnego.

1 lipca 1945

w „Dzienniku Polskim” ukazuje się ogłoszenie: „Czy byłeś już w »Telimenie« Kraków, Dietla 93 na najlepszych lodach, tortach, kawie? Lokal prowadzą Ravensbrückanie”.

2 lipca 1913

przy ul. Kościuszki pod nr. 32 na Półwsiu Zwierzynieckim otwarto nową miejską mleczarnię.

Koncert charytatywny
chorwackiego Zespołu Pieśni i Tańca**LADO**

z gościnnym udziałem Zespołu Pieśni i Tańca

Śląsk

Centrum Kongresowe ICE Kraków

29 CZERWCA 2021**wtorek**
godz. 19.00

Bilety: 60 zł / 80 zł

CENTRUM KULTURY PODGÓRZA
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Ogłoszenia

Velo Huta – nowohucki szlak rowerowy**Gdzie w Nowej Hucie stoi wieża Eiffla? Jak odnaleźć jeszcze jeden krakowski kopiec? W którym miejscu znajduje się najmniejsza nowohucka rzeźba? Gdzie podglądać bociana w gnieździe? Odpowiedzi na te pytania odnajdują rowerzyści odkrywający uroki Velo Huta – nowego szlaku rowerowego.****Łukasz Kraczk**

Velo Huta to sposób na aktywne odkrywanie mniej znanego oblicza Nowej Huty, porzucenie utartych ścieżek. Podróż do przeszłości tych terenów, odkrywanie ich skarbów i krajobrazów, odległych od stereotypowego postrzegania wschodniej części Krakowa. Trasa szlaku wiedzie przez różnorodne widokowo, interesujące architektonicznie, ciekawe historycznie i atrakcyjne przyrodniczo miejsca.

Szlak podzielony jest na dwie pętle. Krótszą wytyczono na rodzinne przejażdżki z małymi dziećmi. Odwiedza nowohuckie parki, biegnie obok pobudzających wyobraźnię młodych cyklistów zabytkowych fortów, mijają liczne place zabaw. Dłuższa pętla to kilkugodzinna jazda szlakiem, biegnącym przez tereny o charakterze półwiejskim – z dawnymi dworami szlacheckimi,

polnymi drogami obsadzonymi szpalerem wierzb przywodzącym na myśl twórczość Fryderyka Chopina, wśród nadwiślańskich osiedli z przydrożnymi kapliczkami, a także postindustrialnym krajobrazem zaplecza przemysłowego Kombinat.

Velo Huta powstało w Ośrodku Kultury Kraków-Nowa Huta jako prezent dla nowohucian z okazji 30-lecia istnienia tej miejskiej instytucji kultury. Pokonując szlak, można odwiedzić wszystkie 13 klubów Ośrodka i poznać ich różnorodną ofertę. W roku jubileuszowym każdy klub przygotował specjalne wydarzenie, podczas którego rowerzyści mogą poznać placówkę i związaną z nią lokalną społeczność. Lista wydarzeń, zebranych pod wspólną nazwą „Imprez na trasie” dostępna jest na stronie instytucji (www.krakownh.pl). Tam też znaleźć można opis szlaku i jego atrakcji, a także mapę przebiegu obu pętli.

Miejsce Przyjazne Rodzinom z Dziećmi – zbieramy wnioski do 15 sierpnia

Plebiscyt promuje i prezentuje miejsca oferujące udogodnienia architektoniczne, atrakcyjną ofertę oraz przyjazne, komfortowe i bezpieczne warunki pobytu rodziców z dziećmi w różnym wieku. W związku z pandemią głównym kryterium oceny zgłoszonego miejsca jest także dostosowanie do obowiązujących norm i przepisów prawnych, zwłaszcza sanitarnych.

Marzena Paszkot*

Inicjatywa, którą Miasto realizuje już po raz trzeci, docenia podmioty, z których korzystamy na co dzień, m.in. sklepy, urzędy, miejsca rozrywki i rekreacji, firmy usługowe czy obiekty mieszkalne, dbające o udogodnienia dla rodzin z dziećmi. W plebiscycie nie mogą brać udziału miejsca statutowo utworzone w celu obsługi rodzin z dziećmi, jak np. żłobki czy przedszkola.

Dwie poprzednie edycje Plebiscytu cieszyły się dużą popularnością, w każdej z nich do udziału zgłoszono ponad 90 firm

i podmiotów, spośród których Kapituła wyłoniła w pierwszej edycji 26 laureatów, a w drugiej – 38 w pięciu kategoriach: „Hotele, gastronomia i rozrywka”, „Firmy produkcyjne, obiekty handlowo-usługowe i mieszkalne”, „Kultura, sport i rekreacja”, „Urzędy i edukacja” oraz „Zdrowie”.

Podmioty do udziału w Plebiscycie mogą być zgłaszane przez osoby fizyczne (np. klientów / odbiorców usług) lub zgłaszać się same. Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie: www.kkr.krakow.pl.

*pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. rodziny

 Kraków

17 LIPCA
2021

N O C

J A Z

Z U _

KRAKOWSKIE
noce

www.krakowskienoce.pl

 Kraków

14 i 15
SIERPNIA
2021

N O C _

C R A C

O V I A

S A C R

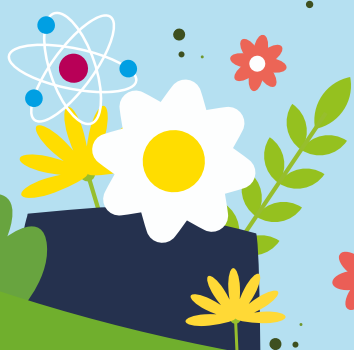
A _

KRAKOWSKIE
noce

www.krakowskienoce.pl

Literacki Ogród

• Piknik • Biblioteki Kraków

26 czerwca (sobota) 2021, godz. 11:00-18:00

ogród Biblioteki Głównej | ul. Powroźnicza 2

11:05 Warsztaty „Zrób sobie królową” –
z Anną Kaszubą-Dębską, ilustratorką

12:30 Gala Konkursu „Czytelnik Roku 2020”:
wręczenie nagród zwycięzcom

13:00 Teatr ilustracji – bajka o Smoku
Wawelskim

13:15 Uroczystość wręczenia literackiej
Nagrody Żółtej Ciżemki z udziałem jej
Fundatora – Prezydenta Krakowa Jacka
Majchrowskiego. Fragmenty nagrodzonej
książki przeczyta Radosław Krzyżowski

13:15 „Jak powstaje książka?” – warsztaty
Wydawnictwa Kurza Stopka

14:00 Spotkanie z Katarzyną Kozłowską
i Agnieszką Żelewską, laureatkami V edycji
Nagrody Żółtej Ciżemki. Do zdobycia
egzemplarze nagrodzonej książki
z autografami autorek

15:15 Teatr ilustracji – bajka o ilustratorce
Franciszce Themerson

16:00 Spotkanie z Robertem Małeckim,
autorem powieści kryminalnych

16:00 „Jak powstaje książka?” – warsztaty
Wydawnictwa Kurza Stopka

17:15 Teatr ilustracji – bajka o Helenie
Janinie Pajzderskiej

W czasie trwania pikniku zachęamy do:

- odwiedzania pracowni drukarskiej i drzeworytniczej Tadeusza Grajpla oraz stoiska antykwariatu „Abecadło”
- uczestnictwa w grze planszowej „Nakarm smoka”
- udziału w warsztatach tworzenia książek i zakładek z origami

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA